

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLI | NÚM. 2131
2,90 € | 26 JULIOL 2020

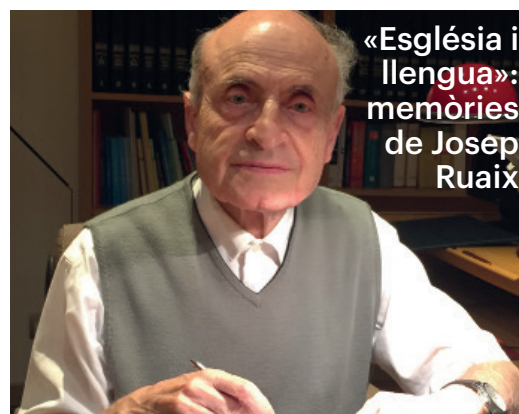
Agustí Codinach

Final de la manifestació en memòria de George Floyd el 7 de juny passat a la Via Laietana de Barcelona.

EDITORIAL i EN PRIMER PLA (P. 3 i 8-12)

Revolta antiracista

El Papa demana promoure el respecte de la dignitat humana i no restar indiferents al racisme estructural

«Església i
llengua»:
memòries
de Josep
Ruaià

P. 18-19

25
anys

Ràdio Estel

espai de trobada, participació i diàleg

diumenge 26 de juliol a les 19 h
des de la Sagrada Família de Barcelona

MISSA FUNERAL

per les víctimes en temps de pandèmia

SEGUIU-NOS

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Vic, 98.4
Tortosa, 90.1 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5

Antídoto contra la xenofòbia

Tots els homes i dones som germans en l'existència. Tots som iguals en dignitat i drets. Si aquests principis, en teoria, poden ser acceptats per quasi tothom, com és que a la pràctica hi continua havent brots de xenofòbia i de racisme? L'any passat en va fer cinquanta de l'arribada de l'home a la lluna, un fet transcendental en la cursa de l'espai. Una evidència irrefutable científicament (vegeu un bon reportatge d'Alan Jürgens i Josep Corbella a *La Vanguardia* del 2/11/2019). No obstant algunes opinions posteriorment, àmpliament difoses, van qüestionar i negar l'evidència i van afirmar que tot fou un engany. El filòsof escocès David Hume ja raonava al segle XVIII que les creences que tenim no es basen en la racionalitat, sinó en la familiaritat; va posar el sol com a exemple: si creiem que tornarà a sortir demà, no és per un raonament lògic, sinó perquè estem acostumats al fet que cada dia torni a sortir. El mateix raonament seria vàlid per a la lluna: creure que els astronautes mai no hi van arribar no es basa en la lògica, sinó en el fet que estem acostumats a veure-la com un astre inabastable, quan en realitat sabem que ni és astre que brilli amb llum pròpia, ni és inabastable.

De la mateixa manera, encara que hem après que tots els humans som iguals en el fet d'existir i en la dignitat que se'n deriva, sovint, per desconeixement,

veiem en l'altre l'estrany, el foraster, el nouvingut, el diferent, l'inabastable. I li tenim por. I el veiem com un estrany (d'aquí la paraula *estranger*) o com un perill. I d'aquí sorgeix la xenofòbia, que significa primordialment «por a l'estranger», que es tradueix en una actitud que exclou i confina l'altre en la seva difícil situació mitjançant formes i estructures d'indiferència i rebuig que, fins i tot, arriba al punt de negar-li assistència en situacions d'emergència i supervivència.

Per tant, la qüestió de fons és abordar la por a l'altre i qüestionar l'exclusió i marginació de migrants i refugiats; aquesta por pot revelar una complexa relació personal o col·lectiva amb el passat, el present o el futur i expressar l'angoixa de perdre la identitat, la seguretat, i les possessions pròpies, així com la facultat d'afrontar els reptes de la vida i el futur. Hi dediquem el Primer Pla d'aquest número.

Els infants a Catalunya cada vegada estan més acostumats a conviure amb companys de diverses procedències i no solen fer diferències entre ells, fins al dia que se'ls forma o se'ls deforma, en determinades visions historicistes que ressalten la diferència i es comencen a mirar amb recel. És, doncs, des de la infantesa que cal donar eines per combatre el pecat del racisme. I el millor antídoto contra la xenofòbia és la fraternitat existencial.

Contingut

- 03**
Editorial
- 05**
La setmana
- 06**
Opinió
- 08**
En primer pla
- 13**
Vida eclesial
- 23**
Opinió
- 24**
Rutes espirituals
- 28**
Carta dominical
- 30**
Bíblia
- 32**
Litúrgia
- 34**
Espai lectors
- 36**
Cultura
- 46**
Agenda
- 47**
Des del carrer

Rutes espirituals per la Cerdanya

PÀGINA 24

16 Simó Salvador, bisbe de Barcelona al segle XV

Jugadors anònims

PÀGINA 36

La Pastoral amb els joves

PÀGINA 20

47 Antonio Ordóñez, jesuïta

La setmana en tuits

MONTSE ESQUERDA @MONTSE_ESQUERDA

Directora general de l'Institut Borja de Bioètica

El virus amplifica situacions de fragilitat i tensiona els punts socials més febles, tot traient a la llum totes les nostres misèries i incrementant les desigualtats. Si no detectem i no donem resposta a les esquerdes socials no podrem aturar-lo

PARIS GRAU @PARISGRAU

Polítolleg

Ja podem dir que l'Escola Concertada està infrafinançada? Escolaritzar un alumne de primària en un centre públic té un cost de 5.117 € per curs i, a secundària, de 6.170 €. Mentre que un curs escolar en un centre concertat costa 4.660 € a primària i 5.211 € a l'ESO

JOSEP ÀNGEL SAIZ @BISBESAIZ

Bisbe de Terrassa

Moltes gràcies, especialment per les vostres pregàries. Ahir vàrem fer la reunió de final de curs dels bisbes de les diòcesis amb seu a Catalunya, amb una foto històrica, tots amb mascareta. També vaig compartir amb els germans bisbes el goig de l'aniversari de l'ordenació

SONIA FUERTES @SONIAFORT

Comissionada d'Acció Social a l'Ajuntament de Barcelona

Hem assistit com a Ajuntament de Barcelona a l'homenatge organitzat per la basílica de la Sagrada Família als Serveis Socials i les entitats pel seu compromís sempre i especialment en la crisi generada pel Covid-19. Moltes gràcies!

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
Coordinador d'informatius

Punt de trobada

Hem ofert, des del 6 de juliol i fins al dia 24, una nova edició de *Grans Històries*, espai de trobada intergeneracional amb el suport de la Fundació Roca i Pi. En cada edició, de dilluns a divendres de 10 a 11 del matí, un grup d'alumnes de primària visita una persona gran que els explica una història real de la seva vida. Els més joves descobriren realitats del passat recent explicades pels seus protagonistes. Ja a l'estudi, professionals de l'atenció a la gent gran i l'educació destaquen els valors més significatius d'aquell contacte entre generacions, mitjançant l'experiència, la curiositat i l'escolta mútua.

El contrast entre els infants d'avui i els qui eren petits ara fa 70 i 80 anys es fa present en un llenguatge que sempre troba punts de confluència. En els cinc primers programes d'aquesta nova temporada, presentats per David García Gimeno, diverses residents de Roca i Pi explicaven les vivències en un entorn que els petits inicialment no coneixien. Així es dona forma a un contacte entre sensibilitats que, de vegades, semblen mons diferents.

Zoom

EDUARD BUFRAU

La decisió de Turquia de reconvertir la basílica de Santa Sofia d'Istanbul en mesquita ha estat lamentada pel patriarca de Constantinoble i pel Papa de Roma. Per la seva banda la Unesco ha advertit que la classificació de l'edifici com a Patrimoni de la Humanitat depèn del fet que sigui un museu. Un dels interrogants és saber què passarà amb els mosaics bizantins de l'interior, ja que a les mesquites no hi pot haver representacions humanes. El president turc, Recep Tayyip Erdogan, ha justificat el canvi perquè considera que l'edifici és un «trofeu de la conquesta».

L'efemèride de la setmana

1 d'agost del 1942: el sacerdot Camil Geis publica *Rosa Mística*, el primer llibre autoritzat en català després de la guerra.

MIRADA AL MÓN

La pretesa annexió de Palestina

Poques vegades he experimentat un alleujament més gran, quan el primer de juliol vam comprovar que la vida a Israel i Palestina continuava igual com sempre, sense violències, ni atacs, ni intifada ni cap inici de guerra. S'havia estès sobre la població present, tant d'Israel com de Palestina, un clima de tensió, de perill i de revenja. Les dues faccions polítiques palestines, Hamas i Fatah, s'havien posat d'acord per a una reacció violenta que hauria degenerat en una autèntica guerra.

Però ara el risc d'aquesta annexió unilateral que volia fer el primer ministre d'Israel, Netanyahu, ha deixat de ser el centre de la política i

Mentre hi hagi la pandèmia del coronavirus a Israel, el primer problema que té l'Estat és la seva solució total

JESÚS RENAU
Jesuïta

Ja estem cansats de sentir «i tu, més!»; i «vosaltres, més!». Aquestes expressions massa vegades són la resposta a una crítica o a un atac dialèctic contra una persona, una facció, un partit o una col·lectivitat.

Ets un barrut... i tu, més. Sou uns corruptes... i vosaltres, més. Quina violència... i que no veus la vostra...? És a dir, la millor manera de no respondre a una crítica consisteix a atacar el possible contrari augmentant la mateixa crítica precisament en ell.

Ho hem sentit als parlaments, debats, converses de cafè i fins i tot en algunes parelles o amistats quan estan de mal humor.

dels temors de la gent. En el fons, hi ha dos problemes íntimament connexos, que han desenvolupat aquesta situació de forta tensió i inestabilitat: el problema personal del primer ministre d'Israel, Benjamin Netanyahu, i la pretesa annexió de bona part de Palestina per part d'Israel.

La situació jurídica i penal de Netanyahu, acusat de múltiples casos de corrupció, ha fet centrar tots els seus esforços, remouent cel i terra, per tal de veure's lliure dels barrots de la presó, visió que el persegueix nit i dia. L'annexió era un argument ideal per posar en segon lloc els seus problemes.

Políticament, Netanyahu pretén donar a Israel el dret a la sobirania dels territoris ocupats de l'antiga Judea i Samaria (West Bank), cosa que ni les Nacions Unides ni els presidents dels EUA no han reconegut mai. El president Trump, amb la seva habitual desinformació sobre el problema palestino-israelià, accep-

PUNT DE VISTA

I tu, més!

Es veu que aquesta metodologia dialèctica ha fet escola. «Compte, no m'ataquis que en sortiràs escaladat amb la mateixa ració i més. Ja ho saps, calla.»

Sabem escoltar? Què diu? Què vol dir? Potser té una mica de raó? Com ens costa acceptar-ho, si en té.

És una mena de discurs que fa fosca la veritat, degrada la paraula, ens distancia els uns dels altres

JOAN MARIA VERNET
Salesià des de Jerusalem

tava sense dificultat la visió de Netanyahu. Aceptava el dret d'Israel a aquesta sobirania si en el govern de coalició d'Israel (entre Netanyahu i Benny Gantz) hi hagués acord en aquest punt.

I aquest acord, gràcies a Déu, no s'ha produït. Benny Gantz, el *partner* de Netanyahu, ha dit que mentre hi hagi la pandèmia del coronavirus a Israel, el primer problema que té l'Estat és la seva solució total. Israel no es pot permetre aquesta aventura, que tot el món rebutja, quan milers d'israelians estan en risc i han perdut la feina. La seva famosa expressió «El primer de juliol no és una data sagrada» ha posat fi a l'espionós problema. Netanyahu deia que aquest dia trauria al carrer milions de ciutadans, feliços i contents, per aquesta gran victòria. En canvi, un silenci total i un alleujament general ha saludat aquesta data, normal com cada dia, com un triomf de la justícia, del bon sentit polític i de la diplomàcia.

I si no en té, li puc respondre amb un argument raonable i, si cal, amb vigoria i veu ben alta. Però agafar la bala rebuda, augmentar-ne la mida i disparar-la! Home, si us plau, que no fem un film de l'oest!

«Digueu sí, quan és sí; no, quan és no. El que es diu de més ve del Maligne» (Mateu 5, 37).

«I tu, més!», «i vosaltres, més» no ve del bon esperit, ni de la bona educació, ni de la bona honradesa. És una mena de discurs que ha entrat en les nostres vides, que fa fosca la veritat, degrada la paraula, ens distancia els uns dels altres i no escau en el que voldria de debò ser un deixeble de Jesús.

UN NOU LLINDAR

Quin tresor desitja el teu cor?

Els valors espirituals són els que constitueixen l'autèntic tresor i ens proporcionen la vertadera alegria

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Quan una persona desitja amb ardor una cosa important per a la seva vida, i lluita sense descans per aconseguir-ho, és capaç de deixar-ho tot per fer-se amb allò. Jesús diu que «amb el Regne del cel passa com amb un tresor amagat en un camp», i ens invita a buscar-lo i trobar-lo. Què és, doncs, aquest tresor perquè sigui la raó de la seva recerca? Quin és aquest tresor que implica la decisió d'abandonar-ho tot per ell? Per què aquest tresor pot satisfer la major aspiració humana? Per què apunta a una dimensió que va infinitament més enllà del que és quotidià? Resulta ser tan important, que Jesús dirà que «l'home que el troba, el deixa amagat i, content de la troballa, se'n va a vendre tot el que té i compra aquell camp». Recerca, troballa, alegria i desprendiment de tot per obtenir el millor.

Acollir l'Esperit del Senyor en la nostra vida i deixar-lo actuar serà obrir-nos a aquest tresor que pot satisfer les més grans aspiracions de veritat i de vida, de santedat i de gràcia, de justícia, d'amor i de pau. Amb tot, en haver trobat aquest tresor amagat que és la nova vida segons Déu, tal com Jesús ens la proposa en tota la seva predicació i el seu testimoni, ens diu que cal

desprendre's de tot, i això no resulta gens fàcil. Vivim en una societat absorbida pel consum, cada cop més buida de valors espirituals i creadora de desigualtats socials. L'enriquiment escandalós d'uns provoca immenses bosses de pobresa de les quals cada vegada resulta més difícil sortir-ne. Per què els uns tenen tant, i els altres tan poc? És qüestió d'elecció, de coherència, de justícia i misericòrdia.

Els valors espirituals són els que constitueixen l'autèntic tresor i ens proporcionen la vertadera alegria. Els valors materials, en canvi, quan els donam un valor absolut i són per a la nostra vida allò més important, ens tanquen en el nostre egoisme i ens incapaciten per a tota obra bona. Per alguna raó, Pau diu que l'amor al diner és l'arrel de tots els mals. Potser aquest és el motiu pel qual molts cristians no fan el pas decisiu cap al seguiment de Jesús, tot i que saben bé que «no podem servir dos amos: a Déu i a les riqueses» (cf. Mt 6,24). Per això, hem de creure que la riquesa existeix per ser compartida. Aquesta serà una de les exigències d'haver trobat el tresor del qual parla Jesús i haver acceptat posar cada cosa en el lloc que li pertoca en una societat organitzada segons els esquemes de l'Evangeli, els del regne del cel.

Cadenes racials

Les lògiques colonials, capitalistes i patriarcals de la societat sostenen el racisme

«Els éssers humans, com a espècie avançada que som, tenim tendència a aïllar els qui no formen part del nostre clan i a considerar-los enemics, éssers vulnerables i deficientes que requereixen control; aquesta tendència ve de lluny i no es limita al món animal ni a l'home prehistòric. La raça ha estat un criteri constant de diferenciació, de la mateixa manera que la riquesa, la classe i el sexe, tres categories determinades pel poder i la necessitat de control.» Toni Morrison explica amb claredat els fonaments del racisme a *El origen de los otros* (Lumen, 2018).

Encara avui continua tenint sentit que hi hagi un Dia Internacional de l'Eliminació de la Discriminació Racial (21 de març) per sensibilitzar i commemorar la massacre de Sharpeville (Sud-àfrica, 1960) on van morir assassinats per la policia 69 manifestants pacífics. I és que periòdicament les societats occidentals són sacsejades per episodis racistes (homicidi de George Floyd als Estats Units, agressió dels Mossos a Berga...) que quan s'observen en conjunt perfilen un sistema amb

Voluntaris a l'Hospital de Campanya de l'església de Santa Anna de Barcelona.

GEMMA FERREÓN
«El racisme institucional i d'Estat és el principal vulnerador de drets; cal voluntat política real per generar canvis que no s'estan fent»

components racistes. «El racisme està tan naturalitzat a la societat que cal una desconstrucció en profunditat per identificar-ne les causes que el reproduïxen i legitimen», assegura Gemma Ferreón, coordinadora d'Incidència de SOS Racisme.

Ara bé, la raça té un fonament biològic o bé és una construcció social? «Biològicament, l'espècie humana és una de sola però s'expressa amb molta diversitat d'aspectes i culturalment. Sobre aquesta diferència en l'aspecte es reforça la construcció de la raça com a categoria social. Hem barrejat totes dues coses per un context històric concret que ha servit per justificar exclusió, extermini... Són discursos que funcionen perquè les situacions de desigualtat continuen», constata l'antropòloga social de la Universitat Autònoma de Barcelona, Montserrat Clua.

En l'argot de la pandèmia actual, diríem que el *virus invisible* del racisme es presenta *asimptomàtic* en els blancs amb una autoubicació en l'escala de racisme entre 2,1 i 2,3 (enquesta *Evolució del racisme, la xenofòbia i altres formes d'intolerància a Espanya*, CIS 2017): «El racisme és una variable difícilment quantificable. S'haurien d'estudiar a

fons els criteris emprats per les anàlisis quantitatives, que no donen una resposta aclaridora de l'origen i causes reals del racisme, i el redueixen a meres percepcions individuals de la ciutadania. Recordem que el racisme és un discurs transversal, socialitzem amb ell, el reproduïm de manera automatitzada i penetra institucions, lleis... fins a totes les capes de la societat», avisa Ferreón.

Delictes per odi i discriminació a l'alça

El Grup de treball d'experts de l'ONU sobre els afrodescendents que va visitar Espanya el febrer del 2018 referia entre 4.000 a 6.500 agressions l'any motivades per racisme. Les entitats militants de la societat civil apunten que el marc normatiu per condemnar les accions racistes i el sistema de protecció per als afectats «no és suficient, calen polítiques públiques que abordin de manera integral i transversal el racisme a la societat. Tot i així, és necessària l'aplicació efectiva del marc normatiu vigent per a la no-discriminació, que les administracions avui dia no apliquen de manera eficient», denuncia Ferreón.

En efecte, davant l'increment de denúncies per motivacions homòfobes i racistes, la Fiscalia de Barcelona va crear l'any 2009 un servei de delictes d'odi i discriminació que va obrir el camí perquè la Fiscalia General de l'Estat posés en marxa el 2013 una xarxa de fiscals especialitzats. Ara bé, malgrat ser un delictes castigat amb penes d'entre 1 i 4 anys de presó i que les denúncies van a l'alça (97 denúncies per racisme presentades davant dels Mossos el 2019, enfront de les 68 presentades l'any anterior), hi ha una xifra oculta de situacions racistes no denunciades, com revela l'informe 2019 de SOS Racisme, *InVisibles. L'estat del racisme a Catalunya*, on han identificat 188 situacions: 60 no han estat denunciades i 128 han estat assumides com a casos de vulneració de drets amb motivació racista (19 delictes d'odi i 109 discriminacions).

La Fiscalia subratlla el protagonisme que el discurs de l'odi està tenint a internet i les xarxes socials i la tensió amb la llibertat d'expressió. Clua, no obstant, creu que són una eina vàlida per combatre el racisme: «S'ha de potenciar la força de les xarxes socials i els moviments

socials de carrer, ha de ser una denúncia que faci visible el problema i doni arguments en contra del racisme però sense generar confrontació que provoqui un rebuig.» Des de SOS Racisme apunten com identificar aquest virus: «Hi ha racisme quan el discurs o acció pressuposa una inferiorització o deshumanització de qualsevol persona d'acord amb la seva racialitat associada a un imaginari de tot un col·lectiu, poble o grup concret per justificar la seva discriminació, explotació i criminalització», indica Ferreón

Ara bé, més enllà dels delictes, els experts de l'ONU apuntaven diverses discriminacions que les persones racialitzades havien d'afrontar en el dia a dia: ús de perfils racials i ètnics en els controls policials, manca de representació política i acadèmica, estereotips, diferències en l'accés a l'educació, la salut, l'habitatge o l'ocupació, entre altres. Certament, és molt poderós l'estereotip dels afrodescendents com a migrants i no com a valuosos contribuents de la societat d'acollida: «És fins i tot més greu; els situem en una posició d'estrangeria constant, malgrat que per exemple, arribin a la universitat i siguin nascuts aquí. Pel seu aspecte pensem que no són ciutadans catalans», observa Clua.

El papa Francesc també ha subratllat el factor econòmic: «Els que es beneficien econòmicament del clima de desconfiança davant els estrangers, en què la irregularitat i la il·legalitat de la seva estada fomenta i alimenta un sistema de precarietat i d'explotació —de vegades fins a un nivell que comporta veritables formes d'esclavitud—, han de fer un profund examen de consciència, sabent que algun dia hauran de retre comptes davant Déu de les decisions que han pres.» Clua recorda que «en situacions econòmiques de més benestar hem estat més capaços d'incorporar aquesta gent, perquè no estàvem en una situació tan tensa. Però, la frontera segueix existint i l'apliquem a qualsevol situació».

Per a l'antropòloga, «la clau és un discurs que està basat en la idea de la separació entre *nosaltres* i *ells* per la nacionalitat, per decidir a qui cuidem i a qui no. Això, barrejat amb una situació de necessitat econòmica (que tenim des del 2008), fa que hi hagi una població que ve a treballar per necessitat a uns preus que aquí no acceptariem, sense cap mena de dret laboral, explotats; és la vulnerabilitat més absoluta».

Manifestació en memòria de George Floyd el 7 de juny passat a la plaça Sant Jaume de Barcelona.

MONTSERRAT CLUA
«La clau és un discurs que està basat en la idea de la separació entre “nosaltres” i “ells” per la nacionalitat, per decidir a qui cuidem i a qui no»

Per SOS Racisme corregir tot això passa perquè l'Administració pública abordi «la regularització permanent i immediata de totes les persones sense papers com a mesura per garantir l'accés als drets a tothom [600.000 a l'Estat espanyol], deixi d'obstaculitzar, vulnerabilitzar i instrumentalitzar la migració a través d'una llei d'estrangeria racista, apliqui efectivament les normatives en matèria de drets i la no-discriminació i tanqui tots els CIE», sosté Ferreón.

Formació i comunicacions responsables

El setembre del 2018 es va organitzar a Roma una conferència mundial sobre xenofòbia, racisme i nacionalisme populista en el context de les migracions mundials. El papa Francesc, en saludar els convidats, va alertar que estaven revivint «sentiments de sospita, de por, de menyspreu i fins i tot d'odi davant d'individus o grups considerats diferents a causa del seu origen ètnic, nacional o religiós i, com a tals, no considerats prou dignes de participar plenament en la societat». I demanava no restar indiferents: «Tots som cridats, en les nostres respectives funcions, a conrear

Els CIE com a «punta de llança d'una política migratòria violenta i repressiva»

Els Centres d'Internament d'Estrangers representen un dels angles morts de la Llei d'estrangeria en territori espanyol [veure *Catalunya Cristiana* n. 2107]. En aquests centres nominalment no penitenciaris es priva de llibertat a ciutadans estrangers que han comès alguna infracció administrativa i són espais on costa esbrinar amb claredat què hi passa dins, entre altres raons, per l'opacitat informativa del Ministeri de l'Interior. El Servei Jesuïta a Migrants (SJM) intenta des de fa deu anys aportar una mica de llum als CIE a partir de l'experiència de l'acompanyament als interns.

Deu anys mirant cap a un altre costat és l'informe que el SJM i la Fundació Migra Studium van presentar el 7 de juliol passat i que pot consultar-se al web migrastudium.org. Les xifres donen una dimensió del «sofriment constant» generat per aquestes institucions i del paper galdós que fan les administracions (manca de transparència, vulneració dels drets humans...): l'any 2019 van ser internades un total de 6.473 persones (18% menys que el 2018), es van repatriar a l'entorn del 60% dels interns i un de cada tres va sol·licitar asil.

La tasca dels equips de SJM va permetre poder arribar a visitar l'any passat 793 persones a cinc CIE del territori espanyol i detectar 59 possibles menors d'edat internats (38 al CIE de la Zona Franca), entre una llarga llista de drets vulnerats. De fet, segons el SJM «hi ha hagut abundants casos en què els interns manifestaven haver patit tracte racista, degradant o intimidatori o fins i tot agressions físiques per part d'agents de la Policia Nacional».

«Aviat farà quatre mesos des del tancament del CIE de Barcelona [i també la resta de CIE a conseqüència de la pandèmia]. Si podem viure sense CIE vol dir que no els necessitem. Hi ha altres maneres de fer complir l'ordre d'expulsió que no passen per un internament terrible que destrueix les persones i les fa patir de forma gratuïta», va defensar l'advocat de Migra Studium, Josetxo Javier Ordóñez, al programa *Llevat dins la pasta* de Ràdio Estel

i promoure el respecte de la dignitat inherent a tota persona humana, començant per la família, el lloc on s'aprenen des de molt aviat els valors de compartir, de l'hospitalitat, de la germanor i solidaritat.»

En aquest sentit, Clua considera que «a l'escola s'explica poc o d'una manera esbiaixada que la identitat espanyola/catalana té molt a veure amb la interacció africana i europea». I aprofundeix: «Es posa molt l'accent en la reconquesta i es passa molt de pressa per vuit segles, no visibilitzant l'aportació dels musulmans i minimitzant la presència jueva. I s'explica menys encara, en relació amb els espanyols i catalans que van colonitzar Amèrica, tot el tràfic d'esclaus i les riqueses construïdes a partir de la mà d'obra esclava a les plantacions americanes del Carib i Cuba i el vincle amb la industrialització i modernització de la Catalunya del segle XIX.»

A l'esmentada conferència, el papa Francesc destacava la responsabilitat dels periodistes «que tenen el deure de posar-se al servei de la veritat i difondre la informació preocupant-se d'afavorir la cultura de la

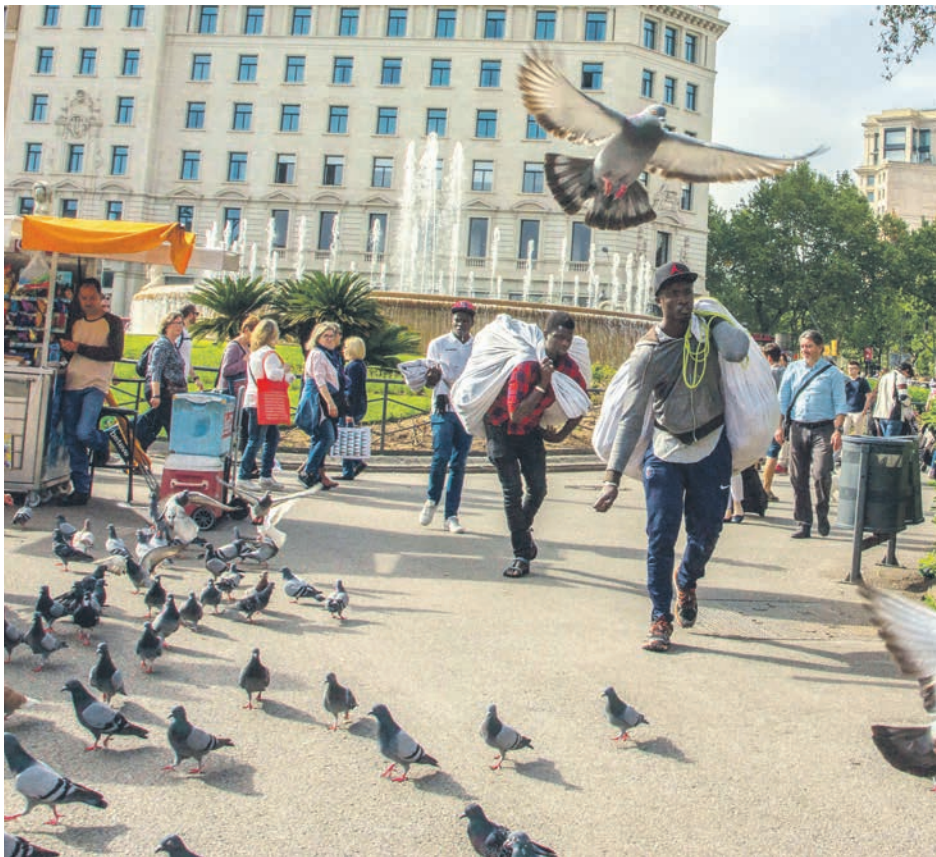
trobadura i l'obertura cap a l'altre, en el respecte mutu per la diversitat». Per contra, des de SOS Racisme sostenen que s'ha creat un fals debat: «Quan es parla de seguretat, sovint ens referim a la seguretat d'una part de la població, la blanca. D'altra banda, la constant criminalització per part d'institucions, mitjans de comunicació i cossos de seguretat pública de les persones migrades i/o racialitzades no blanques genera un imaginari de perillositat vers aquests grups, que acaben patint violència institucional i social i alhora no se'ls garanteix el seu dret a la seguretat», afirma Ferreón.

Sacralitat i dignitat de la vida humana

El Papa considera que els líders religiosos tenen una important missió davant la proliferació de noves formes de xenofòbia i racisme: «Han de difondre entre els fidels els prin-

cipis i valors ètics gravats per Déu en el cor humà, coneguts com a llei moral natural. Es tracta de complir i inspirar accions que ajudin a construir societats basades en el principi de la sacralitat de la vida humana i del respecte per la dignitat de cada persona, sobre la caritat, la fraternitat —que va molt més enllà de la tolerància— i la solidaritat.»

De fet, a la conferència de Roma recordaven que «el racisme és un pecat totalment incompatible amb la fe cristiana. Les persones de fe hem de condemnar el racisme perquè nega la dignitat humana i la pertinença comuna a l'única família humana, a més de desfigurar la imatge de Déu en cada ésser humà». Clua considera que «posem l'accent en la diferència (necessària per no imposar models eurocèntrics), però també és bo crear sinergies amb allò que tenim en comú». I, en aquest sentit, considera que «l'Església catòlica ha trobat

Manters a la plaça de Catalunya de Barcelona.

espais de creients, com a espai d'acollida, independentment si tenen papers o feina o no, sense negar les desigualtats que estan vivint, i això hem de ser capaços de trobar-ho en altres àmbits».

Ferreón, de SOS Racisme, conclou que «la jerarquització racial, creada a partir de la colonització i on les persones blanques són a la cúspide, està vigent i encara en vivim les conseqüències». I valora que «els moviments socials antiracistes arreu del món tenen cada cop més visibilitat, tot i així els canvis són lents perquè el racisme institucional i d'Estat és el principal vulnerador de drets i cal voluntat política real per generar canvis des de les esferes de poder que no s'estan fent. La seva erradicació, doncs, passa necessàriament per la transformació profunda de les lògiques colonials, capitalistes i patriarcals de la societat a nivell global i no per solucions parcials basades en la idea de la interculturalitat».

Hortensia, treballadora congoleesa

«Hi ha gent que vol fer-nos creure que ser negra i ser dona és ser inferior i això no és veritat»

Hortensia va venir del Congo fa quatre anys al nostre país. El seu castellà té un bell accent afrancesat i també està aprenent català. Es defineix com a «catòlica convençuda» i està orgullosa de la seva condició —«no m'agrada que em diguin *morena*, soc negra»—, una consciència que atribueix a la seva família, els estudis, la cultura i la seva força interior.

Se dona i ser negra com determina la seva vida?

Per a mi no és una càrrega. Hi ha gent que vol fer-nos creure que ser negra i ser dona és ser inferior, un insult, com si fos incompleta i això no és veritat. És el que vivim al carrer i a la societat i als nostres fills negres quan van a l'escola això els costa i els pares intentem fer un treball amb ells. Per exemple, quan vaig arribar era com si fos una persona que no valia la pena i el treball que m'oferien era només dedicat a la prostitució.

Se sent igual davant la llei? I davant els seus conciutadans?

Davant la llei sí que em sento igual, però entre conciutadans, depèn de les persones. M'he trobat a la feina que quan hi ha algun conflicte entre una negra i algú d'aquí o una sud-americana, els caps sempre protegeixen l'altra i no et deixen defensar-te.

Què els diria a les persones que tenen un este-

reotip molt format sobre els migrants pel que fa a la seva contribució com a ciutadana i treballadora en aquesta societat?

Els diria que si una persona té cap pot aportar la seva intel·ligència, la seva força, no només diners [com a contribuent]. Si hem emigrat és perquè ha passat alguna cosa als nostres països (pobresa, guerra, maltractament...). Els diners no ens cauen del cel, sinó de la nostra feina. Crec que el racisme no ajuda a ningú, la diferència del color de pell no és un problema d'inferioritat o discapacitat, tots som persones.

Dies enrere, el cardenal Turkson deia que «la qüestió del racisme és que creem diferències en la diversitat, quan hauria de ser un enriquiment». Creu que ens costa viure en la diversitat?

No costa, això depèn de la persona; és només acceptar-ho.

Creu que les confessions religioses estan fent prou per desmuntar el racisme?

Sí, s'està fent molt. Tota la vida que tinc és l'Església que m'està ajudant. L'Església pot ajudar a entendre a la gent que ser negra és una raça, un color de pell, que som una part d'un continent (tenim l'Àfrica negra i l'Àfrica blanca), que no és un insult.

Vida eclesial

Aquesta setmana el Papa es preocupa per la situació del Líban, aprofundim en la figura històrica de Simó Salvador, parlem de la pastoral amb els joves i ens acostem a la realitat dels cristians a l'Iraq

La greu crisi econòmica, la corrupció a gran escala i la difícil convivència confessional amenacen de desequilibrar el país

Preocupació al Vaticà per la situació del Líban

Fins als anys setanta el Líban era conegut com la Suïssa del Pròxim Orient. A diferència dels països àrabs veïns, aquest petit país gaudia d'una estabilitat política envejable, un nivell de vida alt i una lloada convivència entre cristians, musulmans i altres confessions religioses. Però l'espiral de violència de la regió a la fi va aconseguir travessar les fronteres d'aquest oasi i inocular-hi el virus de l'odi. El resultat va ser una sagnant guerra civil de 15 anys (1975-1990) que va deixar almenys 150.000 morts, desenes de milers de refugiats i un país arruïnat.

Passat el conflicte, el Líban ha vist una lenta reconstrucció, una recuperació de l'economia i una relativa normalització de l'equilibri confessional i polític. El Vaticà sempre ha tingut molt d'interès en l'estabilitat de la societat libanesa, perquè és, amb diferència, el país àrab amb un percentatge més alt de cristians, gairebé la meitat de la població. La majoria de cristians són catòlics, principalment de ritu maronita, però també hi ha una presència molt important d'ortodoxos, siríacs, armenis i altres grups.

Per aquest motiu la Santa Seu els darrers mesos s'ha mostrat molt preocupada per la degradació de la situació econòmica i social del país, amb una taxa d'atur del 50%, una hiperinflació insostenible i un estat sobreendeutat. La tardor passada el país va viure grans manifestacions populars contra el govern i la corrupció endèmica. Però des del març la pandèmia del Covid-19 no ha fet més que agreujar aquesta situació.

El gran risc que tem l'Església és que la crisi provoqui emigració, sobretot entre els cristians, o fins i tot que el malestar derivi en violència interconfessional. Per aquest motiu, darrerament el contacte entre el Papa i la jerarquia catòlica libanesa ha estat molt freqüent. El pa-

triarca d'Antioquia dels maronites, el cardenal Béchara Raï, ha expressat la necessitat de reforçar el model de neutralitat política del Líban: «Hem de defensar la convivència entre cristians i musulmans en un país que separa la religió i l'Estat. El Líban és un estat civil, cosa que el diferencia de tots els països del món àrab. I alhora, allò que el distingeix dels països occidentals és que l'Estat respecta Déu i la llei divina, sense identificar-se amb cap confessió en concret. Aquesta és l'especificitat del país.»

El cardenal Raï ha alertat que una part molt important dels libanesos viu per sota del llindar de la pobresa i que la fam augmenta entre la població més desfavorida. També ha fet una crida a la comunitat internacional perquè ajudi a mantenir l'estabilitat del Líban si es vol un futur en pau: «El Líban s'ha de convertir en el defensor de la pau, sense posar-se en polítiques i conflictes regionals ni internacionals.»

ESGLÉSIA EN SORTIDA

No estàs sol

Tinc poc espai per a un dels temes que penso que són estigma del nostre temps: la solitud. No és un tema nou i la reflexió que n'hem fet durant la història a Occident és profunda. El Covid-19 ha fet emergir tant la solitud amagada i no volguda com les ganes d'alteritat i de contacte. Som éssers socials, ho portem en la nostra humanitat. I des d'aquí interpretava jo l'afluència temerària a les terrasses dels bars, a la platja..., com l'explosió d'un tap de cava contingut acabat l'estat d'alarma.

Molts han cercat la trobada amb els altres per sobre del risc de contraure la malaltia; inconscients tal vegada però delerosos de contacte i d'encontre. Eliminar la trobada amb els altres és mort en vida. La salut no és exclusiva de la biologia sinó de la interpersonalitat entre d'altres.

Entenc que la vida social hagi passat en part a la xarxa, al món digital i que les connexions ens facin sentir menys sols aquests dies. Però la veritable panacea de la solitud és la relació, l'encontre copresencial. La solitud no volguda és terrible i l'Església podria aportar-hi tant... perquè el nucli del cristianisme és l'encontre amb Jesús en i a través dels altres. Saber-se acompanyat de Déu i dels germans malgrat que se'ns faci tan dura la soledat és un tresor que no ens podem quedar per a nosaltres. Acompanyem-nos.

Primer pelegrinatge virtual a Lourdes

VATICAN NEWS

A causa de la pandèmia del Covid-19 el 16 de juliol passat, data de la darrera aparició de la Mare de Déu a santa Bernadeta, va tenir lloc a Lourdes el primer pelegrinatge mundial *on line*, sota el nom de Lourdes United. Es calcula que centenars de milers de fidels es van connectar per televisió, ràdio i xarxes socials als diferents actes de la peregrinació, que incloïa una eucaristia, processons, rosaris i diverses pregàries des de la gruta de les aparicions en deu idiomes diferents.

Durant el confinament, el santuari de Lourdes, pel qual cada any passen tres milions de fidels, va quedar tancat i es van anul·lar totes les peregrinacions. Per això els responsables del santuari van idear aquest pelegrinatge virtual, amb la finalitat que facilitar als fidels un contacte més directe amb aquesta devoció a la Mare de Déu, i alhora donar un missatge d'esperança.

JORDI SÀNCHEZ TORRENTS

Foto: El papa Francesc rep el cardenal Raï al Vaticà el febrer passat.

SIMÓ SALVADOR D'ACÒLIT PAPAL A BISBE DE BARCELONA

ORÍGENS FAMILIARS I TRAJECTÒRIA VITAL
D'UN HOME D'ESGLÉSIA DEL SEGLE XV

Jordi Morelló Baget

Col·lecció Vintena Batxà, n.5

 Tarragona

L'historiador Jordi Morelló publica una nova biografia del qui fou prelat de la Ciutat Comtal entre 1433 i 1445

Simó Salvador, d'acòlit papal a bisbe de Barcelona

MACIÀ GRAU

El divendres 26 de juny es va presentar a la Selva del Camp (arquebisbat de Tarragona) el llibre *Simó Salvador, d'acòlit papal a bisbe de Barcelona* (editat per l'Ajuntament d'aquesta vila), escrit per l'historiador de Reus Jordi Morelló Baget. Va tenir lloc a la sala d'actes del castell de la Selva, presidit pel rector de la parròquia de Sant Andreu, Mn. Manuel Fuentes, i va comptar amb la participació del mateix autor del llibre, doctor en Història Medieval per la Universitat de Barcelona i descobridor d'una còpia del testament del bisbe Simó Salvador a la Biblioteca de Catalunya. Gràcies a aquesta troballa i a una investigació rigorosa, la publicació aporta informació inèdita d'un personatge que és desconegut per a molts i que va ser bisbe de Barcelona entre 1433 i 1445.

Orígens familiars i etapa de formació

Com va explicar Mn. Manuel Fuentes durant la presentació, el llibre és un «estudi documentat basat en fonts primàries, que aporta noves notícies, d'ençà de les recerques realitzades per l'historiador Eufemià Fort Cogul a partir de les dècades dels anys trenta i seixanta del segle passat.» Per tal d'estructurar aquesta informació, l'autor la divideix en tres parts ben diferenciades: els orígens familiars, l'etapa de formació i l'etapa de bisbe.

Els orígens familiars del bisbe Simó Salvador els podem conèixer gràcies a la reconstrucció del seu arbre familiar que ha fet Morelló, que ens diu que la línia paterna del bisbe procedia de Riudoms. El seu pare, de professió notari, va ser gestor de rendes a Eivissa, on fins i tot arribà a ser nomenat batlle i veguer per la senyoria de Tarragona.

Nascut a la Selva del Camp el 1369, Simó Salvador va iniciar la seva etapa de formació cursant els seus estudis a

Avinyó (la Provença) i no a Bolonya com hom creia. A nivell eclesiàstic, primerament obté beneficis a les esglésies de Valls i la Selva del Camp, per després el 1403 esdevenir plebà de Montblanc. També aconseguí una canongia a Lleida i més tard una altra a Barcelona, fins a arribar a ser arxidiaca major de València, si bé disposa de dispenses papals per evitar exercir-hi personalment.

Va ser durant la seva etapa a Avinyó quan Simó Salvador va estar al servei del papa Benet XIII, com a curial i diplomàtic en successives missions a Itàlia per intentar trobar una solució al Cisma d'Occident, i després seguí desenvolupant altres tasques com a col·lector al servei dels papes successors. Posteriorment fou enviat a Sicília com a vicedelegat apostòlic. Essent ja bisbe, fou un dels comissaris elegits pels Pares conciliaris de Basilea per aprovar la celebració de la Immaculada com a festa universal de l'Església, el 8 de desembre.

L'etapa de bisbe

Simó Salvador fou nomenat bisbe de Barcelona el 1433, quan ja tenia una edat força avançada, i va ostentar aquest càrrec fins a la seva mort el 1445. Una de les característiques de la seva prelatura fou l'absentisme i la seva rapacitat econòmica, ja que voler imposar al clergat de la diòcesi diversos subsidis o exaccions abusives que li suposaren un plet judicial. També tingué friccions amb el municipi barceloní per raons diverses, i és que per a molts Salvador és conegut pels conflictes que va tenir durant la seva etapa de bisbe. D'altra banda, també destaquen els seus mecenatges, principalment el retaule de Sant Salvador a la Seu de Barcelona. Gran part dels problemes que va tenir estan explicats en documents inèdits que ha descobert Jordi Morelló i que es troben transcrits a l'apèndix del llibre, juntament amb el seu testament, que l'historiador reusenc transcriu i reproduïx íntegrament. Es tracta sens dubte d'una investigació rigorosa, ben estructurada que millora en gran manera el coneixement que fins avui teníem d'aquest bisbe de Barcelona i que serà de consulta obligada pels historiadors i estudiants.

MN. FUENTES
«El llibre aporta noves notícies, d'ençà de les recerques realitzades per l'historiador Eufemià Fort Cogul el segle passat»

ESGLÉSIA I LLENGUA. LA MEVA EXPERIÈNCIA

JOSEP RUAIX I VINYET
Eclesiàstic, gramàtic i escriptor

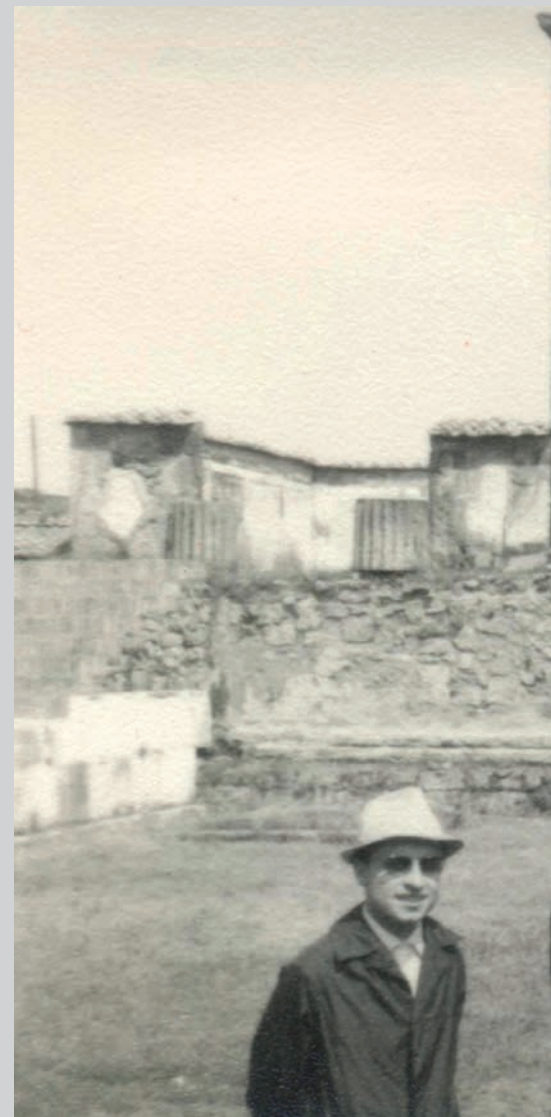
M'han proposat de parlar d'algun tema d'Església i llengua per a *Catalunya Cristiana*. També, recentment, un amic em preguntava si pensava escriure les meves memòries. Ajuntant els dos suggeriments, intentaré redactar els records de la meva experiència pel que fa a la relació entre Església i llengua. No es tracta de cap treball erudit o divulgador, sinó merament memorialístic. Dividiré la meva experiència en vuit etapes vitals: 1) Infantesa; 2) Etapa seminarística menor; 3) Etapa seminarística major; 4) Etapa romana col·legial; 5) Etapa romana parroquial; 6) Etapa codinenca; 7) Etapa manresana; 8) Etapa calderina.

4. Etapa romana col·legial

Quan vam acabar el curs 1964-1965, havent fet quart de Teologia, es va donar per conculsa la nostra estada al Seminari de Vic i els superiors ens van proposar a cadascun dels seminaristes diverses possibilitats per a posar fi a la nostra etapa de formació abans de rebre el presbiterat. A mi el rector m'oferí d'anar a estudiar llengües clàssiques a Salamanca o bé a Roma. No vaig dubtar ni un moment: a Roma.

De manera que, a principis d'octubre de 1965 viatjava a la Ciutat Eterna, on residiria al Pontificio Colegio Español de San José (situat al cantó oest de la metròpoli) i em matricularia al Pontificium Institutum Altioris Latinitatis (fundat arran de la constitució apostòlica *Veterum sapientia*, signada per Joan XXIII en 1962 amb vista a fomentar l'estudi de la llengua llatina), integrat dins el Pontificio Ateneo Salesiano (situat al cantó nord-est de l'urbs), per fer-hi els estudis de llicenciatura *in Humanioribus Litteris* (o sigui en Humanitats, que equivalien a filologia clàssica, completada amb literatura cristiana antiga). Val a dir que aquell any s'acabava el Concili Vaticà II, sota el papa Pau VI, i els bisbes espanyols residien en aquell col·legi, de manera que vaig poder tenir tracte directe amb ells i participar en la sessió conciliar de clausura.

Des del punt de vista de les relacions entre Església i llengua, això em va suposar experimentar, en un ambient cosmopolita, la dialèctica entre diverses visions. Per un cantó, dins l'Església occidental hi havia els qui volien mantenir el llatí com a llengua viva i d'ús normal en la litúrgia i en el món eclesial, i, per altre cantó, els qui desitjaven l'entrada de les llengües vernacles en la litúrgia i en el món eclesial

en general. El Concili ja havia permès l'ús de les llengües vernacles en la litúrgia (de fet, en l'administració d'alguns sacraments aquest ús ja existia des de feia segles), però de manera limitada; aràbic, l'aplicació d'aquest permís va comportar l'ampliació de tals límits i aviat, en la pràctica, s'estengué a tots els actes litúrgics. A més, el Concili havia demostrat la necessitat d'emprar les grans llengües per a entendre's entre ells els pares conciliaris, de manera que, si bé les sessions plenàries es desenvolupaven en llatí, les altres reunions es feien per grups lingüístics. A partir de llavors, encara que per inèrcia continuen publicant-se les «edicions típiques» dels textos litúrgics per a l'Església de ritu romà en llatí, com també els documents més solemnes del magisteri pontifici, la veritat és que majoritàriament es fan servir, en la litúrgia, les llengües vernacles i que cada vegada surten més documents de la Santa Seu en

Cada vegada més, caldrà considerar el llatí com una llengua passada a la història, és a dir, una llengua morta, i redactar els textos i documents originals en alguna de les llengües vives

Personalment, votaria a favor de l'italià, una llengua fàcil, viva, la que es parla a Roma, capital de la cristiandat

L'ús normal del català com a llengua litúrgica demostrà que era apta per a una cosa tan seriosa com és el culte

italià o en altres llengües vives. Jo crec que aquesta dinàmica és imparable. Cada vegada més, caldrà considerar el llatí com una llengua passada a la història, és a dir, una llengua morta, i redactar els textos i documents originals en alguna de les llengües vives. Personalment, votaria a favor de l'italià, una llengua fàcil, viva, la que es parla a Roma, capital de la cristiandat, i la que és més pròxima al llatí de la tradició eclesiàstica occidental.

Quant a l'aplicació del permís de fer servir les llengües vernacles en la litúrgia, val a dir que, a Espanya, de bon principi hi havia el perill que la llengua vernacla reconeguda fos només el castellà o espanyol. Providencialment, un nucli de bisbes catalans d'aquell moment (com el de Vic, Masnou, el de Sogorb-Castelló i després Tarragona, Pont i Gol, l'auxiliar de Barcelona, després bisbe de Girona i finalment de Barcelona, Jubany, etc.) van maldrar per aconseguir que el català fos

reconegut com una de les llengües vernacles litúrgiques. Així, es formà una comissió de traducció de textos litúrgics al català que treballà de valent durant el període postconciliar —i encara continua treballant en l'actualitat— perquè tinguem en la nostra llengua tots els textos de la litúrgia. A partir d'aquests, se n'han fet adaptacions a les modalitats balear, valenciana i àdhuc algueresa. Val a dir que l'ús normal del català com a llengua litúrgica, en aquells anys, a Espanya, encara sota el règim franquista, va donar molt prestigi a la nostra llengua i demostrà que era apta per a una cosa tan seriosa com és el culte; per altra banda, les traduccions litúrgiques es feren en un nivell lingüístic molt apropiat: alhora popular i digne. Precisament aquestes idees ja les va expressar el meu amic abans esmentat, Jordi Planes, en una seva aportació al II Congrés Litúrgic de Montserrat (5-10 juliol 1965).

Foto: Ruaix (a l'esquerra) visitant Pompeia amb companys del Col·legi Espanyol.

La Pastoral amb els joves

Mn. Jordi Callejón és rector de la parròquia de Sant Jaume de Salt.

JORDI CALLEJÓN I FERRER
Delegat de Joves del bisbat de Girona

Quan vaig començar en el món de la Pastoral amb els joves tenia 25 anys i m'havien acabat d'ordenar. Era jove i el bisbe d'aquella època devia pensar que els joves evangelitzen els altres joves, i si ho va fer per aquest motiu, tenia raó. També el Papa i els pares sinodals tenen clar que per arribar als joves allunyats el millor és un jove cristià convençut.

Per poder preparar el Sínode ens van demanar que els joves omplissin una espècie de formulari que servís de base per al Sínode. Era un formulari destinat a joves creients, als de casa, per entendre'ns. Amb l'equip de la delegació vam fer un altre formulari perquè els joves dels nostres grups l'enviessin als seus amics de l'institut. La condició era clara: han de ser amics o amigues que no siguin creients.

Hi havia una pregunta que la vam posar expressament: si coneixien cap jove creient i què els en sorprenia més. La resposta d'una noia de 17 anys sobresortia per sobre de les altres: «Sí, conec una jove cristiana i em sorprèn que una persona tan intel·ligent i bona pugui

creure en aquestes coses. Envejo els seus valors i la seva visió de la vida.» Gràcies a aquesta resposta vaig entendre quin perfil hem de treballar a la delegació i quin és el jove ideal per evangelitzar els allunyats.

Llegint el capítol setè de la *Christus vivit*, vaig recordar la resposta d'aquesta noia allunyada, perquè el Papa ens anima a ajudar els joves cristians, a formar-los, a deixar-los volar, acompanyar-los a fer experiència de Jesús i a ser Església.

La recepta que el Papa ens ofereix és una pastoral amb joves basada no tant en l'espectacle (de tant en tant és bo) sinó en la trobada amb el jove amb la gramàtica de l'amor, és a dir, tota pastoral amb els joves ha d'estar basada en el fet d'estimar. Qui de nosaltres no recorda algú que a la nostra tendra joventut ens va estimar i ens va marcar fortament? Gràcies a aquesta relació basada en l'amor, avui molts de nosaltres som cristians.

La Pastoral amb els joves, i de fet tota la Pastoral de l'Església, ha d'estar basada en l'amor. D'aquesta manera, la Delegació de Joventut, el grup parroquial, escolar... esdevindrà una família, una llar... un lloc d'oportunitats, d'acompa-

nyament i d'amistat...

El capítol setè ens diu coses molt boniques als qui ens dediquem a l'acompanyament i l'evangelització dels joves. Però també tots els qui fa anys que ens hi dediquem sabem que no tot són flors i violes... Acompanyar joves en el camí de la fe és dur i moltes vegades inestable. Hi ha una frase a l'evangeli de Joan que descriu perfectament el sentiment de l'acompanyant quan Jesús diu als deixebles: «També vosaltres em voleu deixar?» És dur quan un grup de joves es desfà o quan agafen altres camins completament diferents del que s'ha intentat fer experiència... Aquestes situacions que tots hem viscut em porten a reflexionar sobre qui acompanya el qui acompanya? Qui consola el qui ha vist com totes les seves ovelles s'han perdut després de tant d'esforç?

Els temps que vivim certament no són gens fàcils per a l'evangelització, però el Senyor ens ha posat a tots nosaltres en aquest moment. La seva voluntat és que entomem aquest repte i que reconeguem els signes dels temps en la fidelitat a l'Evangeli! Doncs endavant, no tinguem por, Jesús és qui ens hi acompanya!

TESTIMONIS DE FE

MARÍA LOZANO

Ajuda a l'Església Necessitada

La fundació Ajuda a l'Església Necessitada (ACN) ha publicat l'informe *La vida després d'ISIS: nous desafiaments per als cristians a l'Iraq*. L'estudi presenta els reptes que afronten actualment els cristians iraquians que van tornar a les seves poblacions d'origen de la plana de Nínive, després d'haver estat víctimes d'una persecució dramàtica el 2014, reconeguda internacionalment com a genocidi.

L'informe adverteix que, si la comunitat internacional no pren mesures immediates, l'emigració forçada podria reduir la població cristiana a la regió en quatre anys a un 80% menys de la que hi havia abans de la invasió de l'ISIS. Això faria que la comunitat cristiana passés de la categoria de «vulnerable» a la categoria crítica d'«en perill d'extinció».

Segons l'informe, el 100% dels cristians que viuen a la zona senten manca de seguretat i el 87% fins i tot indiquen que senten «molta» o «notablement». Les enquestes assenyalen l'activitat violenta de les milícies locals i la possibilitat d'un retorn de l'Estat Islàmic com els principals motius d'aquest temor. Un 69% assenyalen aquesta com la causa primera d'una migració obligada possible.

Sobretot, la Milícia Shabak i la Brigada Babilònia, les dues principals milícies que tenen el suport de l'Iran que operen a la plana de Nínive, han estat objecte de queixes. Operen amb el permís del govern iraquí perquè van ajudar a derrotar l'ISIS però el 24% dels enquestats afirmen que la seva família ha estat afectada negativament per una milícia o un altre grup hostil. «Setge i intimidació, sovint relacionats amb demandes de diners» són les

La falta de seguretat és el principal motiu de l'emigració forçada

Els cristians de l'Iraq continuen en perill d'extinció

formes més comunes d'hostilitat que indiquen.

A més de la inseguretat, els cristians indiquen la manca de perspectives laborals i desenvolupament econòmic (70%), la corrupció econòmica i administrativa (51%) i la discriminació religiosa (39%) que senten a nivell social com els desafiaments actuals que continuen empenyent els cristians a la migració. Les disputes entre el govern central de Bagdad i el govern regional del Kurdistan, notable en certes zones de majoria cristiana, augmenten el sentiment d'inseguretat.

«L'informe no és pessimista, però és una clara advertència perquè sense una acció política concertada i immediata la presència dels cristians a la regió de les planes de Nínive i els voltants serà eliminada», denuncia el director de l'estudi, el sacerdot Andrzej Halemba, cap del departament del Pròxim Orient d'ACN.

Amb tot, a pesar de la crida d'alerta urgent a la comunitat internacional, el cap de projectes de

la fundació ACN registra «una evolució positiva» si es té en compte que, en la primera enquesta realitzada per la fundació el novembre del 2016, només el 3,3% dels cristians de la plana de Nínive tenien alguna esperança de tornar a les seves ciutats i pobles, a causa de les preocupacions de seguretat i la manca d'habitatge. «Avui, el 36,2% dels cristians hi han tornat», recorda el pare Andrzej Halemba. Un balanç positiu que segons Halemba es deu al pla de reconstrucció a llarg termini que la fundació va llançar a principis del 2017 per abordar, juntament amb altres organitzacions, la tasca de reconstruir les devastades llars cristianes a la plana de Nínive. «El pla tenia com a objectiu restaurar els habitatges i oferir oportunitats de feina. Totes les Esglésies locals es van mostrar solidàries i es van unir al Comitè de Reconstrucció de Nínive (NRC), un organisme creat per coordinar tot el procés de reconstrucció», explica el pare Andrzej Halemba.

El 36,2% dels cristians han tornat a la plana de Nínive.

SABER ESCOLTAR

Sant Climent als de Corint

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

Quan era infant, els diumenges, ben mudat i content, amb els de casa anava a l'església. Sempre vaig ser un noi bastant pacífic i que es fixava molt en el que passava a les celebracions litúrgiques. Em cridava l'atenció una imatge de sant Climent I, Papa; anava vestit de Pontífex romà i duia la tiara pròpia dels papes.

El 23 de novembre, cada any, celebràvem la festa major d'hivern, perquè sant Climent era el copatró de la parròquia. La missa major era solemne i hi solia predicar el sermó algun sacerdot de fama. No recordo què deien de sant Climent, però, a mesura que vaig anar estudiant teologia, em vaig adonar que el nostre sant havia dit bastantes coses de teologia.

Avui, tinc a les mans una carta

del sant, adreçada als cristians de Corint. Tot el context fa adonar que som davant d'un pastor que vetlla per l'Església i que vol el bé dels cristians d'aquella comunitat. L'exhortació diu que cadascú ha de cercar allò que és útil per a tothom, no el que ho és per a ell tot sol. Invita a unir-se als sants, perquè, els qui s'hi uneixin, se santificaran i encara una altra dita de l'Esclatúra: «Amb l'home innocent, seràs innocent; amb l'home honrat, seràs honrat; però amb el pervers et pervertiràs.» Aquí el sant parla de la unitat dels fidels.

Unes altres paraules s'adrecen amb fortalesa i autoritat a la comunitat, on hi havia greus dificultats: «Per què hi ha entre vosaltres baralles i renyines, partits, escissions i guerres?» La vocació cristiana és única en Crist: «Per què esguerrem

i esqueixem els membres de Crist i ens revoltam contra el nostre propi cos i arribem a una insensatesa tal que oblidem que en som mútuament membres?» Sant Climent no era pas un pessimista, però sí un Papa complidor del seu ofici de vetllar per la unitat de l'Església.

Les paraules del papa Climent són evidents també per als nostres dies. El mateix sant Pau va haver de bregar molt per pacificar el corintians. L'Església ha de mantenir la unitat.

Amb l'home innocent, seràs innocent; amb l'home honrat, seràs honrat; però amb el pervers et pervertiràs

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Vaig dedicar algunes ratlles a denunciar la gran despesa que representen les bodes, la roba i el banquet, però el cas contrari no sempre és correcte.

Recordo la boda d'una parella que es creia molt *hippy*. Tots dos anaven amb pantalons texans gastats, anorac i xiruques. El banquet va consistir a oferir als assistents pa amb tomàquet, botifarra i vi a granel amb porró. Pensaven que així eren revolucionaris diplomats. Ella repetia el primer curs de carrera per enèsima vegada, però se sentia una universitària moderna. Ell conduïa molt orgullós un vell esportiu.

A la cerimònia es va cantar el mateix que es cantava en qualsevol foc de campament. Res no semblava singular ni important. A aquella cerimònia li faltava elegància, grà-

A PROPÒSIT DE...

Vanitat, pecat o gràcia?

cia amb minúscula, a més de Gràcia santificant, per descomptat. Els assistents se'n van riure dissimuladament i van marxar aviat, com aviat també es va separar la convivència d'aquesta parella.

Quan jo presidia celebracions matrimonials, advertia que volia fotògrafs i els indicava els millors angles per situar-se i captar els millors moments. Prohibir-los suposava ignorar posteriorment la dimensió transcendent del dia de la boda ja que, del convit al restaurant, se'n

feien moltes que, posteriorment, eren els testimonis del banquet, del pastís i del ball. Era divertit, sí, però intranscendent. Al subconscient i al conscient conservaven els records del refrigeri però oblidaven totalment el moment únic en el qual l'un a l'altre s'havien atorgat la Gràcia sacramental. Si hi havia fe.

A més d'un o d'una, al límit del divorci, el fastigueja molt saber que en un armari es conserva un àlbum de fotografies i una cinta on se sent el seu compromís d'amor i de fidelitat, en la salut i en la malaltia...

La vanitat és germana de l'orgull. La bellesa és discreta elegància. «La bellesa salvarà el món», deia Dostoi-evski. El 21-VIII-2002 ho recordava el cardenal Ratzinger, i afegia que el cristià s'ha d'oposar al culte de la lletjor.

Cal denunciar la gran despesa que representen les bodes, però el cas contrari no sempre és correcte

SIGNES D'AVUI

Memòria inesborrable

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

Barcelona, 28 de desembre del 2015. Sergi Guardiola, 24 anys, jugador de futbol de l'AD Alcorcón, fitxa pel filial del Barça. Poques hores després d'haver signat el contracte, el F.C. Barcelona decideix rescindir-l'hi. Per què? Dos anys abans havia publicat uns tuits que desqualificaven el Barcelona i que insultaven Catalunya. Abans de firmar, havia intentat esborrar els missatges comprometedors sense aconseguir eliminar-ne tots els vestigis.

Edward Snowden, al seu llibre *Vigilància permanent*, recorda «un dels preceptes més corrosius de la vida a internet: que a ningú se li permet cometre el mínim error i que qualsevol que ho faci haurà de respondre per aquest error per sempre més». Àngel Gómez de Àgreda, al

seu llibre *Mundo Orwell*, escriu: «Tot el que entra al ciberespai queda al ciberespai per sempre. Malgrat que avui pugui ser intranscendent, potser demà no ho serà.» El moviment activista afroamericà *Black Lives Matter* (Les vides negres importen), davant la mort de George Floyd el 25 de maig d'enguany a mans d'un policia, ha donat peu a moltes manifestacions a les principals ciutats del món. S'ha posat en marxa una anàlisi minuciosa de textos, declaracions, tuits... S'han enderrocats estàtues de personatges famosos, acusats de racisme. El context històric es dilueix a la llum de la in-

terpretació actual dels fets. Tota la nostra vida a internet és rastrejable i no podem destruir el material que generem: correus electrònics, vídeos, whatsapps, tuits, Instagram, Facebook, Youtube... Una frase desafortunada potser va respondre a un minut esbojarrat o inconscient, que el seu autor vol oblidar, però romandrà per sempre i, sovint, extrèta de context.

S'endevinen, almenys, dues conseqüències en l'àmbit humà i religiós, que s'hauran de qüestionar. Primera, el perdó no serveix de res perquè és improbable obtenir-lo. Segona, la impossibilitat de la conversió. Puc canviar d'idea, de vida... Seran intents socialment estèrils. Un error comès a internet em llança a l'infern de Dante: «Abandoneu tota esperança els que aquí entreu.»

Un error comès
a internet em llança
a l'infern de Dante

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

En una de les meves primeres sortides al carrer, després del confinament, vaig tenir l'alegria de veure un dels meus amics des de fa temps, en un dels llocs on acostuma a passar estones a la seva cadira de rodes.

Durant el confinament vaig pensar en ell i en alguns dels captaires que conec i amb els quals ja fa temps que parlo i conec alguna cosa de la seva vida. Aquest és un dels més estimats. No sempre demana almoïna, només alguns dies, cosa que en principi m'estranyava. Després ho vaig entendre. Amb la paga d'invalidesa la seva preocupació fonamental és pagar el lloguer del pis on viu. Això és el primer. Si els últims dies del mes els diners ja no li arriben per a altres despeses, cap allà se n'hi va i es planta a la plaça de Catalunya amb la seva cadira de rodes on té «la seva clientela». Quan ens veiem

FINESTRA A LA VIDA

Un altre retrobament

es posa molt content —i jo també— i ens abracem amb il·lusió i alegria.

Però ara, després de tres mesos sense veure'ns, no ens podíem abraçar, perquè aquesta és una de les seqüeles que encara arrosseguem de la pandèmia. Això d'ajuntar els colzes a mi no em diu res, però les normes sanitàries s'han de respectar. De seguida em va preguntar si estava bé i si no havia tingut problemes... com si la seva vida no necessités més cura que la meua. I quan li vaig preguntar com ho havia passat ell, em va dir que molt trist i que el confinament se li havia fet massa llarg.

Jo no me'l podia imaginar, amb aquelles cametes de la mida d'un nen en un cos d'home, tancat a casa durant tres mesos, què devia haver fet?

Amb tot, ell em va tranquil·litzar dient-me que els veïns l'havien ajudat i no havia estat tan malament. I reia content com si la seva mi-

nusvalidesa no significués un mal afegit als que tots hem viscut en el confinament. Mentre me n'allunyava, vaig pensar dues coses: d'una banda, la seva bonhomia, sempre amb un somriure agraït per qualsevol mostra d'amistat, sense donar importància al seu dolor.

I de l'altra, la capacitat humana de compadir i d'ajudar els altres que es posa de manifest molt més en ocasions com la que acabem de passar, que sembla que ens ha agermanat una mica més a tots. I, si aquesta pandèmia ens ha allunyat de les abraçades, ens ha acostat els uns als altres amb detalls que jo feia temps que no havia vist amb tanta generositat i per tanta gent bona.

Aquesta pandèmia ens ha allunyat de les abraçades, però ens ha apropat amb un altre tipus de detalls

Esglésies i ermites de la Cerdanya (i IV)

L'estiu passat en aquesta secció vam visitar tres grans esglésies de la Cerdanya (Santa Maria de Talló, Sant Domènec de Puigcerdà i la Mare de Déu dels Àngels de Llivia). Enguany continuem la ruta per aquesta comarca pirinenca tot descobrint esglésies més petites i algunes de les moltes ermites que conserva, la majoria romàniques.

SANT ESTEVE DE GUILS

El poble de Guils està situat en un coster, no gaire lluny de Puigcerdà. Enfilem els carrers sota una tempesta d'estiu fins que fem cap a la petita església de Sant Esteve. Una vegada creuem el tancat que l'encercla, a mà esquerra ens queda el cementiri, molt ben cuidat, i veiem a mà dreta l'absis. És d'un romànic senzill, decorat amb columnetes, sanefes i formes geomètriques. La portalada és exactament del mateix estil; una successió de petits cubs esculpits recorre tota l'arquivolta. No podem evitar que el disseny de la portalada ens recordi vagament un arc de triomf romà.

Mn. Josep Uriel Álvarez, el rector, i una feligresa, Cisca, ens reben a la porta per fer-nos la visita. Passem amb ells a l'interior i el primer que ens assenyalen és una gran pila baptismal de granit d'època medieval. Els nostres guies ens informen que «fa uns anys era en uns prats i servia d'abeurador per a les bèsties. Fins que un dia algú es va adonar del valor que tenia i la van portar a l'església, que era el seu lloc originari».

Avancem per la nau, pintada de blanc, coberta amb una volta lleugerament apuntada, i anem veient imatges de diversos sants força populars, com ara sant Antoni abat o sant Sebastià. La més gran és la de sant Esteve, el titular de la parròquia. Arribem davant de l'altar mateix, presidit per un frontal pintat de colors vius. Els nostres amfitrions ens fan saber que «es tracta d'una còpia del frontal romànic original, que ara es troba al Museu del Prado. La va fer el pintor Graciano Garcia l'any 1980. Ell i la seva dona, sense ser d'aquí, estaven molt vinculats a Guils i tots dos descansen al cementiri». La pintura, d'un entranyable estil naïf, representa la vida de sant Esteve, amb la famosa escena de la lapidació. Al centre, presideix tota l'obra un pantocràtor hieràtic però que adreça als fidels una mirada dolça.

Mn. Josep Uriel ens fa passar a la petita sagristia. És força posterior al conjunt medieval, i es va fer tapant una part de l'absis, de manera que una de les finestres romàniques en lloc de donar a l'exterior

La portalada romànica de Sant Esteve de Guils.

dona a dins de la sagristia. Amb aquesta petita sorpresa finalitzem la nostra visita a l'església de Sant Esteve de Guils. Ens acomiadem de Mn. Josep Uriel i la Cisca i baixem cap al fons de la vall per visitar l'última església de la nostra ruta per la Cerdanya.

SANT CLIMENT DE TALLORTA

El llogaret de Tallorta, pertanyent al terme de Bolvir, està format per un conjunt de grans masos senyorials. L'església de Sant Climent, de dimensions modestes, queda ficada entre dues d'aquestes cases, de manera que de fora no se'n veu l'absis, i no té una façana pròpiament dita. A diferència de totes les esglésies que hem vist fins ara aquesta no és romànica, sinó barroca. Tanmateix, està construïda en un estil més aviat popular i atemporal que li atorga molt d'encant. Té un campanar força robust i una petita porxada que en protegeix la porta. Per entrar-hi passem per un passadís, deixant a la banda

La nau, amb la volta lleugerament apuntada.

dreta el minúscul cementiri.

Ens fa la visita el Marc, del Museu Espai Ceretània. Quan ens obre la porta ens apareix davant dels ulls un espectacle inesperat: totes les parets i la volta de l'església estan profusament pintades: àngels, sants, motius florals, ocells i diverses escenes bíbliques omplen totes les superfícies que podem veure. La tradició de pintar l'interior de les esglésies com en època romànica, doncs, va continuar ben viva al Pirineu fins força després de l'edat mitjana. El Marc ens explica que aquestes pintures del segle XVIII van ser descobertes fa només cinc anys durant una restauració, i que tenen un gran valor. Per aquest motiu se la coneix com la capella Sixtina de la Cerdanya.

El nostre guia ens explica una estranya escena que trobem a la paret nord, en què es veu un difunt amortallat acompanyat d'una corona i una mitra: «Quan trèiem les capes més exteriors i ens anava sortint aquesta pintura tan peculiar, primer vam pensar que es tractava d'una representació poc habitual del sepulcre de Jesús. Però després vam arribar a la conclusió que es tractava del bisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, d'aquí la presència de la mitra i la corona. I està representat com a fèretre perquè va encarregar l'obra, però va morir

abans de veure-la acabada.»

Als peus de l'església veiem la representació de la vida de sant Joan Baptista, amb la decapitació inclosa. En Marc ens fa saber que «quan vam començar a treballar-hi, sense saber què hi havia a sota, el primer que ens va aparèixer va ser justament el cap ensangonat de Joan Baptista. Ens va impactar aquesta troballa». Tot al llarg de l'interior trobem escenes més esperades, com ara el Judici final o l'efígie de Sant Climent en una de les claus de volta. El nostre amfitrió, però, ens fa fixar-nos en alguns elements poc habituals, com ara l'escena de la circumcisió de Jesús o la constant presència de dimonis amb pits femenins:

Sant Climent de Talltorta, amb la porxada i el cementiri.

Les pintures barroques decoren tot l'interior de l'església.

«Tots aquests elements no devien agradar a tothom, per la qual cosa la majoria d'escenes es van tancar i el cos dels dimonis va ser rascat expressament.»

A l'absis i en alguna paret lateral no hi ha pintures, i el Marc ens diu que aquesta absència s'explica perquè hi havia retaules barrocs, desapareguts durant la guerra. El principal, que es donava per perdut, sortosament, s'ha pogut localitzar fa poc temps, almenys fragmentàriament, i s'hi està treballant perquè pugui tornar a ocupar el seu espai original. El terra de l'absis és de vidre i per sota nostre podem veure els fonaments d'un absis més antic. El Marc ens informa que és d'època romànica. La

història d'aquesta església, doncs, com totes les de la comarca, és molt antiga. A continuació, ens fa passar a la sagristia, on s'hi guarden alguns dels objectes trobats durant les excavacions que s'hi han fet els darrers anys: «La majoria els hem trobat a les tombes. Són algunes possessions amb què els difunts es feien enterrar, com ara monedes, agulles de cap, parts d'armes de foc...»

L'església de Sant Climent de Talltorta és tota ella una obra d'art excepcional i una capsa de sorpreses per al visitant. Agraïm a en Marc el temps dedicat i amb aquesta visita posem punt final a la ruta espiritual per la Cerdanya. En el proper número la visita ens durà a l'altra banda de la serra del Cadí.

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

La celebració del baptisme

Benvolguts i benvolgudes,

El pluralisme creixent en la societat, unit al de la indiferència religiosa, ha anat diluint algunes conviccions o ha comportat que algunes pràctiques de vida cristiana es fessin de forma rutinària o, simplement, que deixessin de fer-se. Avui voldria parlar de la celebració del baptisme dels infants i de la preparació de llurs pares. Uns pares cristians que siguin conscients de ser-ne no poden deixar per a més endavant la celebració del baptisme d'un fill acabat de néixer, i menys encara dir que ja ho decidirà ell quan serà gran. Precisament, en la Carta Dominical de la setmana passada incidia en la importància d'ensenyar a pregar els infants. Perquè, afirmava també, el tronc sòlid de la nostra personalitat ve del que hem rebut en els inicis de la nostra vida. Un bon aprenentatge en la pregària i en l'essencial de la fe des de ben petits, marcarà el nostre futur, com ho marca també la resta d'una bona educació rebuda.

Pel que fa al sagrament del baptisme, el Codi del Dret de l'Església

afirma el següent: «Els pares tenen l'obligació de procurar que els infants siguin batejats dintre les primeres setmanes; al més aviat possible després del naixement, o millor encara, abans i tot, han d'anar a trobar el rector de la parròquia per demanar-li el sagrament per al fill i per preparar-s'hi degudament» (CIC 867).

I, tot seguit, afegeix: «Per tal que un infant sigui batejat lícitament, cal que: 1) Els pares, o almenys un d'ells o el qui legítimament els supleixi, hi consentin. 2) Hi hagi esperances fonamentades que serà educat en la religió catòlica; si no es dona, que es difereixi el baptisme, segons estableix el dret particular, i se n'adverteixi degudament als pares» (CIC 868).

En aquestes disposicions, apareix clar que s'ha de conjugar la diligència en celebrar el baptisme, el sentit de la fe i la preparació deguda. L'ajornament del baptisme no ha de tenir altra raó que el temps necessari perquè els pares es preparin com cal. El Dret vigent de l'Església insisteix també en la deguda preparació, cosa que no feia l'an-

terior: «Els pares de l'infant que ha de ser batejat, i també els qui han d'assumir la funció de padrins, han de ser degudament instruïts sobre el significat d'aquest sagrament i les obligacions que comporta» (CIC 851).

Aquesta instrucció es troba encaminada a conèixer millor el sagrament i a assumir-ne les responsabilitats corresponents. Tant de bo que no quedi limitada a una simple exposició, sinó que arribi a aconseguir un to de pregària que desvetlli les relacions personals amb el Déu que convida el nounat a entrar a la família dels cristians, lloc normal on es participa de la salvació de Jesucrist.

Els futurs pares soleu llegir llibres, o mireu reportatges, o aneu a la consulta del metge per a preparar el naixement del fill que ve i per saber com l'haureu d'alimentar i d'educar des del primer dia. No té res d'estrany, doncs, que també us prepareu quan es tracta d'introduir el vostre fill en la vida de Jesucrist. Mireu de fer-ho amb la màxima cura.

Ben vostre,

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

L'esperança en la resurrecció

Avui celebrarem a la basílica de la Sagrada Família una missa funeral per totes les víctimes del coronavirus i per tots els morts per altres causes durant el temps de confinament que no han pogut rebre un comiat. Són moltes les persones que durant aquesta terrible pandèmia han patit la pèrdua d'algun ésser estimat. És especialment dur el cas d'aquells que ni tan sols han pogut acomiadar-se dels seus familiars. En aquesta Eucaristia compartirem amb ells l'escalf de la comunitat cristiana, el consol de la fe i l'esperança en la resurrecció.

Hem viscut una experiència en què s'han barrejat sentiments de confusió, por, fragilitat... Moltes persones han patit aquesta malaltia i malauradament n'han mort massa. En aquestes situacions ressonen amb especial intensitat les paraules del profeta Jeremies: «A Ramà se sent un crit, un plany, un plor amarg: és Raquel que plora els seus fills i no vol que la consolín, perquè els seus fills ja no hi són.» (Jr 31,15).

Davant el sofriment podem sentir-nos com Job quan s'enfada

amb Déu. Job creu que Déu calla davant el seu dolor. No obstant això, aquest aparent mutisme no és un silenci indiferent. Déu no es desentén de nosaltres. És el silenci de qui calla per escoltar-nos. És el silenci de qui ens escolta perquè ens estima. Com ens diu el papa Francesc, l'enuig pot ser també una forma de pregària i de diàleg amb Déu Pare. Només un bon fill és capaç d'enfadar-se amb el seu pare per retrobar-se i reconciliar-se amb ell.

Els cristians creiem que Crist ens dona la clau per encarar les situacions més dures. Si llegim l'Evangelí amb atenció veurem que Jesús no es resigna mai davant el mal. Hi lluita fins al final. La seva mort a la creu és el signe més gran de solidaritat amb tots els crucificats per aquesta pandèmia, amb tots els crucificats de la història i del món. La resurrecció de Crist és l'esperança de tots els que han perdut els seus éssers estimats. Crist ens porta al Pare. Crist és la resurrecció i la vida. Qui creu en Ell, encara que mori, viurà.

El Senyor ressuscitat ens anima avui a pregar pels nostres germans morts durant aquests mesos. Ell ens promet que la mort no té l'última paraula, que si creiem en Ell i vivim estimant, ens espera una vida eterna plena de pau i de joia. Ens ho diu bellament el prefaci de la missa de difunts: «Perquè la mort, Senyor, no destrueix la vida dels qui creuen en vós, tan sols la transforma; i quan se'ls desfà la casa de l'estada terrenal en trobem una altra d'eterna al cel.» (Prefaci I de Difunts).

Benvolguts germans i germanes, Jesús espera que li obrim la porta del cor perquè compartim amb Ell el nostre patiment. Ens demana que siguem solidaris amb totes les víctimes de la Covid-19 i de tantes altres pandèmies que assolen el món i, de manera particular, amb els més pobres i necessitats. El Senyor ens regala des de la creu, Maria, la seva Mare. Demanem-li que ens ensenyi a estar al peu de la creu de tots els que pateixen i a ser portadors de la bona notícia de l'Evangelí. Senyor, dona'ls el descans etern i fes que brilli per a ells la llum eterna.

COMENTARI DE LA PARAULA

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI RICART
Claretià i biblista

El Regne dels Cels és semblant a quelcom molt valuós amagat en el cor humà

Mateu continua l'ensenyança amb paràboles amb dues noves semblances que no requereixen explicació i una tercera que explica breument. Pel que es dedueix del conjunt de sis semblances, les dues que explica Jesús en privat als deixebles, la del blat i la zitzània i la de la xarxa farcida de peixos bons i dolents, fan referència a greus situacions conflictives que han sorgit en el si de la comunitat mateana i que la podrien posar en perill. L'evangelista és molt prudent i ajorna simplement l'aclariment entre justos i malvats «a la fi del món». En un principi, el seu ensenyament constava tan sols de les quatre paràboles positives, la parella, home-dona, que manipula el gra de mostassa i el llevat, i el duo, *qualcú*-un home mercader, que adquireix el tresor i la perla de gran valor. Són de per si tan entenedores que tan sols es requereix que qui les rep «tingui orelles per escoltar»: tant la mostassa i el llevat com el tresor i la perla de gran valor il·lustren a la perfecció la manera planera com Jesús entenia que s'havia de construir el Regne de Déu. «Ecoltar» vol dir activar la capacitat d'acollir coses noves, tenir una actitud de recerca constant per trobar el tresor amagat o per reconèixer entre les moltes perles aquella que té gran valor

GLÒRIA MONÉS

i que restava amagada. El Regne de Déu no és de gent massificada, sinó de persones que donen fruits abundants, trenta, seixanta, cent per u, sense importar-ne la quantitat, i que saben descobrir els valors del Regne. La pregunta que Jesús fa al final: «Heu comprès tot això?», tot i que l'ensenyança en paràboles anava adreçada primàriament a les «multituds nombroses» que l'escoltaven des de la platja, la formula ara als deixebles que l'escolten a «la comunitat». Mateu, l'escriba jueu assegut a la seva càtedra heterodoxa, a qui Jesús cridà i invità al seguiment, «s'ha fet deixeble» seu i treu «del seu tresor coses noves i velles», administrant les riqueses de l'Aliança, vella (AT) i nova (NT).

JOSEP RIUS-CAMPS
Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

Amb quins tons podem cantar el Magníficat?

El podem cantar amb un to d'optimisme: en la història d'Israel hi havia hagut una successió d'egoïsmes i opressions, que els profetes van saber desemmascarar. Maria sap espigolar aquells punts de la història d'Israel que oferien esperança i esperonaven a lluitar per un món millor. Al costat de la història de poder, hi ha a l'Església una altra història latent que va des de les primeres comunitats apostòliques fins a les morts i presons de tants cristians d'arreu del món, passant pels sants. Maria ens ensenya a fixar-nos en aquells esdeveniments on s'ha manifestat més privilegiadament el ser de Déu, la seva acció alliberadora.

Un to d'identificació i encarnació amb el seu poble. Amb una oïda disposada a percebre la més mínima paraula del Senyor i amb l'altra alerta per copsar el clam de la misèria i l'orgull dels poderosos. Maria identifica la seva pròpia aflicció i salvació amb les del seu poble. Els cants del seu poble li serveixen de càntic. I per això aquest càntic esdevé el càntic del Poble de Déu. Un to d'alegria (*allegro*) i d'esperança que no s'atura en el seu caminar per la muntanya, tot proclamant ella, la pagesa, que les muntanyes seran rebaixades i les valls terraplenades, que ja està a la vista el buidament dels plens i l'aixecament dels de sota.

Un to d'autenticitat. Maria pot cantar amb autenticitat el Magníficat perquè el canta des de la pobresa. Al llarg de la història hem anat coronant les seves imatges; la mariologia i el seu art s'han abocat a la dona coronada d'estrelles de l'Apocalipsi. I tanmateix, la Maria que camina enganxada a la terra amb pressa vers la muntanya, que quasi no ha trobat eco en els pintors, és la que més s'assembla a la pagesa de Natzaret que va ser. I és que per això podia fer seus els anhels de tots els pobres de la terra.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge XVII de durant l'any

Lectura primera

IRe 3,5.7-12

Has demanat discerniment

Lectura del primer llibre dels Reis:

En aquells dies, el Senyor s'aparegué a Salomó en un somni durant la nit, en el santuari de Gabaon, i li digué: «Diguem' m què vols que et doni.» Salomó li respongué: «Senyor, Déu meu, vós m'heu fet rei a mi, servent vostre, perquè ocupés el tron de David, el meu pare, però soc encara un jove que no sé conduir la gent, i em trobo enmig del poble que vós heu elegit, un poble que ningú no és capaç de comptar, de tan nombrós com és. Feu al vostre servent la gràcia de saber escoltar, perquè pugui fer justícia al vostre poble i destriar el bé del mal. Sense això, qui seria capaç de governar aquest poble vostre tan considerable?» Al Senyor li agradà que Salomó li hagués demanat això, i li digué: «Ja que no demanes molts anys de vida, ni riquesa, ni la vida dels teus enemics, sinó discerniment per poder escoltar i fer justícia, jo et donaré això que demanes: et faré tan prudent i sagaç que ni abans de tu ni després ningú no se't podrà comparar.»

Salm responsorial

118

El Senyor és la meva heretat; vull estar atent a les vostres paraules. M'estimo més la llei que surt dels vostres llavis que mil monedes d'or o de plata.

R. Com estimo la vostra llei, Senyor!

Que el vostre amor em conforti, com va prometre al vostre servent.

Quan arribi la vostra pietat, jo tindrè vida, la llei farà les meves delícies. *R.*

Jo aprecio els vostres manaments més que l'or i més que tot, per això m'estimo els preceptes, i m'emparo dels camins enganyosos. *R.*

És admirable el vostre pacte, per això el té present la meva ànima.

La vostra paraula, explicada, dona llum i l'entenen els senzills. *R.*

Lectura segona

Rm 8,28-30

Ens destinà a ser imatges vives del seu Fill

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma:

Germans, nosaltres sabem que Déu ho disposa tot en bé dels qui l'estimen, dels qui ell ha cridat per decisió seva; perquè ell, que els coneixia d'abans que existissin, els destinà a ser imatges vives del seu Fill, que ha estat així el primer d'una multitud de germans. Ell, que els havia destinat, els crida, els fa justos i els glorifica.

Al·leluia

Mt 11,25

Us enaltim, Pare, Senyor del cel i de la terra, perquè heu revelat als senzills els misteris del Regne.

Evangelí

Mt 13,44-52

Ven tot el que té i compra el camp

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu:

En aquell temps, Jesús digué a la gent: «Amb el Regne del cel passa com amb un tresor amagat en un camp. L'home que el troba el deixa amagat i, content de la troballa, se'n va a vendre tot el que té i compra aquell camp. També passa amb el Regne del cel com amb un comerciant que buscava perles fines. El dia que en trobà una de molt preu, anà a vendre tot el que tenia i la comprà.

[També passa amb el Regne del cel com amb aquelles grans xarxes que, tirades a l'aigua, arrepleguen de tot. Quan són plenes, les treuen a la platja, s'asseuen i recullen en coves tot allò que és bo, i llencen allò que és dolent. Igualment passarà a la fi del món: Sortiran els àngels, destriaran els dolents d'entre els justos i els llençaran al forn encès: allà hi haurà els plors i el cruixir de dents. Ho heu entès, tot això?» Li responnen: «Sí que ho hem entès.» Ell els digué: «Mireu, doncs: Els mestres de la Llei que es fan deixebles del Regne del cel són com aquells caps de casa que treuen del seu cofre joies modernes i antigues.»]

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAI II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 1)

Juliol

26. DIUMENGE

Diumenge XVII de durant l'any, Verd. Lectures: 1Reis 3,5.7-12 / Salm 118 / Romans 8,28-30 / Mateu 13,44-52

SANTORAL: Sants Joaquim i Anna.

27. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Jeremies 13,1-11 / Salm Deuteronomi 32 / Mateu 13,31-35. Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa: **Sant Cugat** (MO), Vermell.

SANTORAL: Aureli, mr.; Celestí I, p.; Juliana i Semproniana, vg. i mr.; Pantaleó, mr.

28. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Jeremies 14,17-22 / Salm 78 / Mateu 13,36-43
SANTORAL: Caterina Thomàs, rel.; Nazari i Cels, mr.; beat Urbà II, p.; Víctor I, p. i mr.

29. DIMECRES

Santa Marta, Blanc. Lectures: Jeremies 15,10.16-21 / Salm 58 / Joan 11,19-27

SANTORAL: Adam; Fèlix, p.

30. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Jeremies 18,1-6 / Salm 145 / Mateu 13,47-53. O bé: **Sant Pere Crisòleg** (ML), Blanc. Barcelona, Girona, Sant Feliu de Llobregat, Tarragona, Tortosa, Urgell i Vic: **Beats màrtirs de Sant Joan de Déu** (ML), Vermell.

SANTORAL: Abdó i Senén, mr.; Justí de Jacobis, b.

31. DIVENDRES

Sant Ignasi de Loiola (MO), Blanc. Lectures: Jeremies 26,1-9 / Salm 68 / Mateu 13,54-58

Agost

1. DISSABTE

Sant Alfons Maria de Liguori (MO), Blanc. Lectures: Jeremies 26,11-16.24 / Salm 68 / Mateu 14,1-12. Girona: **Sant Feliu** (F), Vermell.

SANTORAL: Fe, Esperança i Caritat, vg. i mr.

El Sant 31 JULIOL

Sant Ignasi de Loiola

Alguns dels sants més coneguts van abandonar una prometedora carrera política o militar per servir Déu en la pobresa. Un dels casos més cèlebres va ser Ignasi de Loiola (1491 – 1556), noble guipuscoà fundador dels jesuïtes.

Soldat al servei de la corona de Castella, va ser ferit a la batalla de Pamplona quan tenia 30 anys. La llarga convalescència li va permetre llegir vides de sants i aprofundir en la pregària, cosa que el va dur a convertir-se a una fe més profunda. De pelegrinatge a Roma sant Ignasi de Loiola va passar per Montserrat, on va canviar l'espasa per la roba de pelegrí, i també per Manresa, on va tenir l'anomenada «il·luminació del Cardener» i va escriure els *Exercicis espirituals*. A Roma va fundar la Companyia de Jesús per tal de difondre la fe arreu del món amb les missions i dedicar-se a l'ensenyament. Ignasi va morir amb fama de sant i veient com la seva fundació es convertia en un dels nous pilars del catolicisme. Va ser canonitzat per Gregori XV el 1622.

Un reconeixement i alhora un desafiament: la nova Facultat de Litúrgia (ILF)

RAFAEL SERRA
Sacerdot de l'arquebisbat de Tarragona

El 30 de juny passat la Congregació per a l'Educació Catòlica, amb decret firmat pel cardenal prefecte, Giuseppe Versaldi, erigia una nova Facultat de Litúrgia, vinculada a l'Ateneu Universitari Sant Pacià (AUSP), amb seu a Barcelona. La nova institució amb rang d'universitat i, per tant, amb capacitat de donar els graus acadèmics de llicenciatura i doctorat en litúrgia, és un goig i un honor per a les Esglésies amb seu a Catalunya. La nova facultat portarà les sigles d'ILF i n'és *preside* el Dr. Gabriel Seguí.

Una nova Facultat de Litúrgia amb projecció internacional no s'improvisa i és, per tant, el reconeixement al treball acadèmic del fins ara Institut Superior de Litúrgia (ISLB), que nasqué com a iniciativa del Centre de Pastoral de Litúrgia i vinculat a la Facultat de Teologia de Catalunya. És un reconeixement al treball dels docents i dels alumnes de les darreres dècades. Quan de manera telemàtica va tenir lloc la primera reunió del Consell de la nova Facultat de Litúrgia el pensament era per als eminents liturgistes i teòlegs de la litúrgia que acreditaren per la seva saviesa la tradició dels estudis litúrgics a Catalunya. Cal evocar amb afecte i millor record. el Dr. Pere Tena, el Dr. Pere Farnés, el Dr. Joan Bellavista i el Dr. José Aldazábal. Ells no només ens ensenyaren la litúrgia, sinó que ens ensenyaren a estimar la litúrgia, com a font i plenitud de la vida de l'Església. Fou una generació que contribuï amb qualitat a la recepció i a l'aplicació de la reforma de la litúrgia del Concili Vaticà II a casa nostra. Cal esmentar al seu costat els eminents liturgistes monjos de Montserrat, el P. Jordi Pinell i el P. Adalbert Franquesa. La constitució de la nova facultat és un reconeixement del seu treball pioner. Sens dubte, el que fins ara ha estat l'Institut Superior de Litúrgia ha contribuït en el coneixement i l'aprenentatge de l'*ars celebrandi* que es fonamenta sempre en una bona teologia de la litúrgia.

Donem gràcies a Déu per aquesta

nova institució eclesial. La decisió de la Congregació fa un acte de confiança en nosaltres i ens confia el més preuat: el coneixement de la celebració del Misteri de Crist en el temps. D'altra banda, en les circumstàncies presents de la vida eclesial, una nova Facultat de Litúrgia amb projecció internacional implica tot un desafiament. El fonament és, sens dubte, la qualitat científica del mestratge en la litúrgia. Aquesta en si mateixa és interdisciplinària i pren en consideració teològica i pastoral moltes dimensions: les dels estudis litúrgics, com és ara la història, l'art i la música sagrada, l'estètica, el llenguatge, la inculturació... tenen com a finalitat més alta el bé pastoral dels fidels. La litúrgia no existeix per ser estudiada, sinó per ser celebrada. La litúrgia és de l'Església i per a l'Església i en ella es manifesta i es comunica l'obra de la salvació de Crist (cf. CEC 1076). El mestratge de la litúrgia es justifica en últim terme pel bé del poble de Déu.

Enmig d'un any marcat pel dolor de la pandèmia que ha afectat la vida eclesial i la vida acadèmica, la constitució d'una nova Facultat de Litúrgia a Catalunya és una bona nova, omple d'esperança i ens és motiu de joia. Una bona nova per a nosaltres i per als qui vindran després de nosaltres, que en recolliran els fruits. La saviesa litúrgica sempre es transmet de generació en generació a manera de mistagògia per a cada generació. És inabastable perquè conté els dons de la nostra salvació i les insondables riqueses de Crist (Ef 3,8).

Felicitem de tot cor el Dr. Armand Puig, rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià, que té el goig de veure una nova facultat associada a aquesta institució; el president de la nova facultat, Dr. Gabriel Seguí, i augurem per als professors i els alumnes el millor treball acadèmic. La constitució de la nova Facultat de Litúrgia (ILF) és un esdeveniment que forma part de la història de l'Església a Catalunya. Alegrem-nos-en i donem-ne gràcies a Déu.

L'Escola de Pastoral, una aposta imprescindible de l'Escola Cristiana (i II)

FUNDACIÓ ESCOLA CRISTIANA DE CATALUNYA-PASTORAL

Una formació atenta als carismes institucionals que brollen de l'Evangelí i l'amistat. Una de les riqueses i dels descobriments que fan els alumnes de l'EdP és el redescobriments del carisma propi de la institució educativa a la llum d'una mirada més àmplia sobre l'Evangelí i, especialment, a través dels llaços personals que s'estableixen entre els participants de les diferents institucions i titularitats escolars de caràcter confessional.

Aquestes relacions i vincles, que solen perdurar més enllà de la formació, es van forjant en una convivència que inclou una breu estona de pregària a l'inici de cada dimecres, les visites institucionals o les estones dels àpats inclosos en el curs.

L'oferta formativa de l'Escola de Pastoral pretén dialogar amb la realitat actual

Finalment, s'ha indicat que l'EdP s'emmarca dins d'una proposta formativa més àmplia, dissenyada també pel Departament de Pastoral de l'Escola Cristiana, que va recollint els anhels, les mancances i les intuïcions de millora que la comunitat educativa li fa arribar. Dins d'aquesta oferta formativa, destaquen els cursos programats per a aquest estiu que tenen la mateixa voluntat de diàleg amb la realitat actual que l'EdP.

Aquesta programació formativa consta dels cursos «Art i símbol», on es proposa el diàleg de l'acció pastoral amb el llegat patrimonial; «Gamificació bíblica i intel·ligències múltiples», on es proposa un diàleg entre l'Esclat i les noves metodologies d'aprenentatge; «El silenci, company de camí espiritual», on es proposa un diàleg entre l'experiència del confinament com a convidat al creixement interior, i «Acompanyar en el dol i la malaltia a la comunitat educativa», on es proposa el diàleg entre les experiències de dol viscudes pels membres de les escoles arran del Covid-19 i l'acció pastoral dels centres.

Totes aquestes formacions, a diferència de l'EdP que és de caràcter presencial, són en línia.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL

pel Dr. Joan Antoni Mateo

Eucaristies més breus?

En una columna recent, si mal no recordo, semblava que demanava que les eucaristies fossin més breus. No sé si és la solució, perquè veig celebracions molt precipitades, fetes a correccuita, que no ajuden a interioritzar. Penso que no és bo deixar-se endur per la pressa...

Totalment d'acord amb vostè quan diu que hem d'evitar la precipitació a l'hora de celebrar la Santa Missa. Més encara, em semblaria del tot inapropiat i indigna celebrar a correccuita. Penso, però, que vostè no em va llegir bé, perquè en cap moment propiciava la celebració de «misses breus». El que sí que vaig dir, i m'hi reafirmo, és que calen homilies, que no pas misses, més breus. De fet, el papa Benet i el papa Francesc, en més d'una ocasió, han invitat a la contenció a l'hora de predicar, procurant no excedir-se. A més, avui, la comunicació tendeix a ser breu i concisa. Sé que hi ha excepcions. Si en una missa dominical, un predicador no és capaç en deu minuts d'expressar allò que és important, malament rai. De fet, gosaria dir que homilies molt extenses solen ser homilies poc pensades i preparades. També és un greu error pensar que allò més important de la missa és l'homilia. Quina pena fan aquestes celebracions on se sobredimensiona la paraula, i no precisament la Paraula, i després s'accelera la consagració i gairebé no hi ha temps per a l'adoració i l'acció de gràcies. També afegiria que en el moment actual, quan encara no hem superat ni de bon tros la pandèmia, hi ha unes circumstàncies que cal tenir molt en compte. Els assistents a la missa han de portar la mascareta posada durant la celebració i això dificulta la respiració, especialment a les persones grans. No excedir-se en l'homilia és una mostra de seny i de respecte envers els assistents. Aprofito l'ocasió per dir que seria bo que en les nostres celebracions ens acostumem a fomentar moments de silenci i d'interiorització. Cal potenciar, com deia sant Joan Pau II, la contemplació i l'adoració. Sense això, les misses queden molt minvades.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO: elconsultori@hotmail.com

Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

Descobrir altres paisatges

L'estiu potser és un temps propici per descobrir altres paisatges. La muntanya o el mar són sempre objectius prioritaris de les vacances. També, els viatges per conèixer pobles i ciutats, per endinsar-nos en altres mons. I, per descomptat, el paisatge dels llibres, sobretot, els que ens mostren l'interior de les persones, l'entrellat de les consciències lliures.

Fa poc, m'he trobat un d'aquests paisatges interiors que impressiona: el del periodista italià més important del segle passat, Indro Montanelli. El seu testimoni apareix al llibre, *¿En qué creen los que no creen?*, i cada paraula produeix en nosaltres una emoció especial. Diu així: «Ho confesso, jo no he viscut la falta de fe amb desesperació... Amb tot, sempre l'he sentida com una injustícia profunda que priva la meua vida —ara que he arribat al moment de retre comptes—, de qualsevol sentit. Si el meu destí és tancar els ulls sense haver sabut d'on vinc, a on vaig i què he vingut a fer aquí, valia més no haver-los oberts mai... La meua confessió... és la declaració d'un fracàs.»

Montanelli considera, amb gosadia, que la seva «no creença» és una «profunda injustícia». En el fons, potser, Montanelli era un creient profund. Algú va dir amb plena consciència i amb justícia provada: «Tothom qui vol creure, ja creu, encara que cregui que no creu.» Per això, avui es parla tant dels «buscadors de Déu», de tantes persones que no es resisteixen a acceptar l'absurd, ni el buit, ni a sentir-se, com anomenava els homes, Albert Camus, «estrangers sense passaport en un món glacial». Viatgem en aquest temps en aquests «paisatges insòlits i desconeguts».

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Siguem àngels d'esperança...

Hi ha ocasions que em ve a la memòria quan era petit, i recordo que, abans d'anar a dormir, la meua mare m'ensenyava una pregària que deia: «Àngel de la guarda, dolça companyia. No em desempareu ni de nit, ni de dia. No em deixeu sol, perquè em perdria...»

Ara penso que l'àngel sempre hi és present i, a més, molt a prop nostre. Quan no estem bé, quan ens sentim tristos, sols, sense forces o amb la moral per terra sempre apareix algú que ens endolceix la vida. Li hem d'estar agraïts i, a més, n'hem de prendre exemple.

Hem de voler ser àngels per als altres, que encenguem els estels a la vida d'aquells que tot ho veuen fosc, que puguem ser torxes per a aquells que pateixen injustícies i menyspreu. Com deia Teresa de Calcuta: «No hem de permetre que algú s'allunyi de la nostra presència sense sentir-se millor i més feliç...» Aquesta és l'actitud que hem de tenir si volem ser o actuar com el nostre Àngel de la guarda, perquè aquesta fou i és l'actitud del Ressuscitat envers cadascun de nosaltres. «Benaürats els qui imposen pau al seu entorn...» (Mateu 5,1).

Pau i bé.

CLIMENT GARAU OLIVER
Llucmajor

Especial desconfinament

Crec que moltes persones estaran d'acord amb mi en el fet que al llarg d'aquestes setmanes de confinament, a causa del Covid-19, hem trobat molt a faltar rebre a casa el setmanari *Catalunya Cristiana*. Si bé es podia trobar a la pàgina web, en PDF, no és menys cert que per a molta gent com jo, d'edat avançada, resultava complicat llegir-lo en aquest format. Som la generació de

la premsa escrita! Per això us vull agrair l'esforç de tornar a imprimir el nostre estimat setmanari, en un temps certament gens ni mica fàcils, especialment des del punt de vista sanitari i econòmic.

D'altra banda, ha estat una sorpresa molt agradable trobar-nos en el número del 5 de juliol l'especial desconfinament, en què heu publicat els principals continguts d'aquestes setmanes marcades per una crisi sanitària mai vista. Reportatges, entrevistes i articles que ens permeten resseguir la presència d'una Església que ha estat en tot moment a primera línia en la lluita contra la pandèmia. Molts ànims, doncs! Heu de saber que compteu amb el meu suport i el de molta altra gent.

MARIA ESCODA
Tarragona

Política migratòria

Pel que fa al problema migrant, el fet és que la immensa majoria dels migrants en situació irregular no arriben en pasteres, sinó amb un visat de tres mesos. Esperen tres anys per regularitzar-se, en els quals es dona la situació paradoxal que molts s'integren en l'economia submergida però no poden accedir a cap habitatge. No és estrany que quedin a mercè de les màfies. No cotitzen a la Seguretat Social ni poden accedir als serveis públics. No seria cap desgavell que aquells que viuen a Espanya i tinguin una oferta de treball poguessin viure regularment de manera immediata. S'ha argumentat que l'espera de tres anys en situació irregular és una manera d'evitar l'efecte crida, que sens dubte és un problema que cal resoldre, però no d'aquesta manera. La crisi del Covid-19 pot ser una bona ocasió per canviar una política migratòria que no ha funcionat.

J.D. MEZ MADRID
Olot

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Jugadors Anònims és una associació que ajuda a superar els trastorns produïts per aquesta greu addicció

El joc compulsiu, pou sense fons

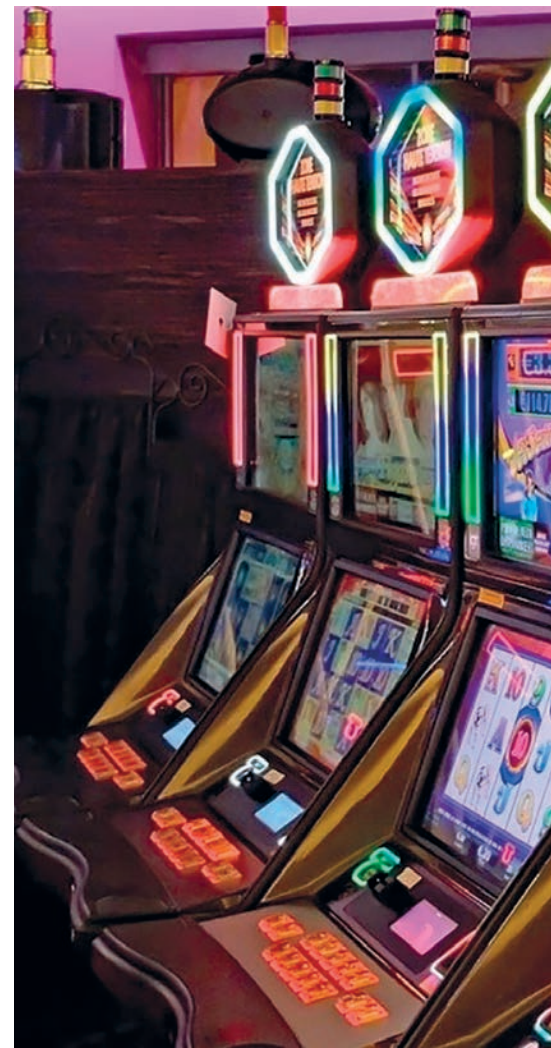
Més d'un milió de persones a Espanya tenen problemes amb el joc. És una greu addicció que ocasiona seriosos conflictes emocionals, socials i econòmics tant en el jugador com en la seva família així com en l'entorn laboral, d'amistat... Vuit de cada deu jugadors patològics són conscients de la seva situació, encara que només uns pocs busquen ajuda externa.

Jugadors Anònims és una germandat, sense ànim de lucre, formada per homes i dones que comparteixen la seva experiència, fortalesa i esperança per tal de poder resoldre la seva addicció i ajudar-ne d'altres a recuperar-se. La primera reunió es va celebrar el divendres 13 de setembre del 1957 a Los Angeles (Califòrnia). Des d'aleshores, la germandat ha crescut de manera constant i avui dia hi ha grups arreu del món.

«Aconsegueixes deixar de jugar a través d'un canvi progressiu de tarannà dintre teu. Això pots aconseguir-ho tenint fe i seguint els principis bàsics del Programa de Recuperació de Jugadors Anònims. No hi ha dreceres per assolir aquesta fe i entesa. Per recuperar-se d'aquesta addicció cal un esforç diligent. L'honestedat, la receptivitat i la voluntat són claus en la nostra recuperació», explica Josep, servidor d'Informació Pública de Jugadors Anònims de l'Intergrup de Barcelona.

Pèrdua de control

«Hem d'admetre plenament en el nostre interior —posa en relleu Josep— que som jugadors d'apostes compulsius. Aquest és el primer pas en la recuperació. I és que hem perdut la capacitat de controlar el

nostre joc d'apostes. Un jugador d'apostes compulsiu mai no en recupera el control. Això ens provoca nombrosos moments de desmoralització. Estem convençuts que ens trobem en les grapes d'una àrdua malaltia.»

«La idea que un dia, d'alguna manera, controlarem el nostre joc d'atzar és la gran obsessió de tot jugador compulsiu. Molts la persegueixen fins a arribar a les portes de la presó (perquè no podem pagar els deutes o hem comès delictes), la bogeria o el suïcidi (pel fet de fugir de la nostra realitat i no saber com afrontar-la)», reflexiona Josep.

«L'únic requisit per ser membre de Jugadors Anònims és el desig de deixar d'apostar. No hi ha quotes ni honoraris; som autosuficients a través de les pròpies contribucions», indica Josep. Així mateix, reconeix que «amb el propòsit de portar una vida normal, mirem de practicar en la mesura de les nostres possibilitats certs principis en la nostra vida quotidiana.»

El joc compulsiu ocasiona seriosos conflictes emocionals, socials i econòmics.

Molts d'aquests grups es reuneixen en parròquies, com la de la Concepció o Sant Pere Claver a Barcelona, Sant Joan Baptista a Sant Adrià de Besòs, Sant Roc a Sabadell o Santa Maria del Jaire a la Roca del Vallès.

Josep informa que «a més, cada mes es fa una reunió oberta a tot el públic interessat. Els dotze grups ens apleguem mensualment per comunicar-nos els temes tractats en cadascun dels grups i difonem aquestes comunicacions a la resta de grups en l'àmbit nacional en les dues assemblees que se celebren anualment. També es duen a terme dues convivències nacionals, on compartim experiències amb Gam-Anon, l'associació paral·lela dels familiars de Jugadors Anònims. En l'Intergrup de Barcelona fem sopar de Nadal i una barba-coa».

Sensibilització social

Pel que fa a la conscienciació social per lluitar contra aquesta malaltia, Josep pensa «que s'estan començant a prendre mesures i això està molt bé, si bé nosaltres no entrem en controvèrsies amb governs ni administracions. Hem de ser respectuosos amb les persones que aposten de forma controlada i, per tant, no som ningú per prohibir que ho facin. El nostre objectiu és que hem d'aprendre a viure sense apostar i a ser feliços amb el que tenim i oferir la nostra ajuda a tothom que vulgui deixar d'apostar».

Per a més informació: www.jugadoresanonimos.org

El servei d'Informació Pública de Jugadors Anònims és totalment voluntari. Josep afirma que «no som professionals i per realitzar-lo no percebem cap mena de remuneració. Dediquem el nostre esforç, coneixement i temps sense demanar res a canvi amb el propòsit de mantenir-nos allunyats de les apostes i ajudar les persones que ho necessiten».

Dotze grups

A Barcelona hi ha dotze grups de Jugadors Anònims en els quals s'imparteixen reunions tancades, adreçades únicament i exclusivament a persones que es declaren jugadors compulsius. «Aquestes reunions tenen un format d'autoajuda i es basen en l'acceptació de la nostra pèrdua del control sobre el joc, en l'intercanvi d'experiències, en l'aprenentatge de canvi d'hàbits, a tenir la ment oberta i ser capaços de ser feliços sense el joc ni la necessitat d'apostar», constata Josep.

L'honestat, la receptivitat i la voluntat són claus en la recuperació dels jugadors

BISBAT DE VIC

Fer fora la por

Avui tenim una nova definició de gent gran. Som «persones d'alt risc», sigui per l'edat, la salut feble o la mobilitat reduïda... Tot ve del Covid-19, la gran pandèmia que afecta tot el món i que s'ha desbordat de tal manera que s'ha fet un confinament total i absolut en tots els països, i sempre remarcant que la gent gran tenim un risc molt elevat de ser contaminats. Sí, una pandèmia que ens ha aturat, que ens ha fet

pensar, que ens ha fet pregar més intensament. Davant de situacions extremes com aquesta, la pregària de petició i intercessió a Déu és molt important per a aquells que creiem en Ell.

Tot i que durant un temps no hem pogut anar a l'església físicament, gràcies a diversos mitjans de comunicació i, d'una manera inimaginable, ens han estat de gran ajuda per mantenir viva la nostra fe i assistir a les celebracions. Arran d'això, un bon grup de parroquians de Manlleu ens vam engrescar a fer telemàticament la pregària de les vespres (una pràctica usual) cada dia, des del dissabte de Rams. Ens ha enrobustit l'amistat i hem tingut la joia d'estar acompanyats d'una jove soprano Rosa Mari Ramírez Abella, que ens ha adornat la pregària de vespres amb els seus cants ben escollits per a cada sessió. Una meravella!

Després del llarg confinament, la gent gran també tenim en compte una sèrie d'actituds que s'han de dur a terme perquè el retrobament sigui de joia, de festa i de celebració.

Tot i que el curs acadèmic ja es va acabar, alguns dels nostres grups hem fet alguna reunió. Per què no? Volem fer fora la por. Sabem, però, que hem de mantenir la distància, i posar-nos les mascaretes i el gel desinfectant.

Un grup d'Osona vam decidir primer anar a dinar junts i, després, fer la reunió pertinent. Quina joia trobar-nos de nou i, si Déu vol, hi tornarem!

Segurament que hi haurà alguns canvis d'organització per a més d'un grup, com pot ser el relleu de l'animador a Igualada i a Sant Pere de Torelló, i algun altre més. No és fàcil, però ens hem de desvetllar de nou i enfocar les nostres activitats amb un caire emprendedor renovat pel bé de tots i del nostre Moviment Vida Creixent.

Encara que siguem «gent d'alt risc», confiem en la gràcia de Déu amb alegria... «I aquesta alegria ningú no ens la prendrà.»

MONTSE FONT

Hem d'enfocar les nostres activitats amb un caire emprendedor renovat pel bé de tots.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h
Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

VIATGERS SENSE LÍMIT

BÀRBARA VIRGIL

Rutes Bíbliques i Expedicions Culturals.
Ruth Travel

Els viatges que va fer sant Francesc Xavier avui serien considerats propis de l'esperit més aventurer; en canvi, en aquella època la motivació que feia moure aquell missioner era la confiança i el gran zel d'amor de Déu que portava dins i que volia fer arribar als homes. Quan sant Ignasi de Loiola va escollir el seu gran amic Xavier per fer el camí a l'Índia, sabia que era el germà ideal i que, amb el seu cor i la seva integritat, seria un missatger de l'esperit de Montmartre arreu del món.

Els viatges per mar en aquella època requerien molt de temps. «El Nou Apòstol de les Gents» (així el va proclamar Benet XIV en el segle XVIII) va multiplicar per molt els seus viatges marítims per les costes dels cinc continents a través de l'oceà Pacífic, de l'Índic, de l'Atlàntic i els mars de la Xina i el Japó. Sant Francesc Xavier va fer quatre grans viatges només en onze anys i mig d'apostolat missioner, a part de molts altres de menys importants.

El primer viatge va ser des del port de Lisboa fins a l'Índia (1541-1542); el segon viatge, de l'Índia a les illes Moluques, a l'oceà Pacífic (1545-1546); el tercer viatge, de l'Índia al Japó (1549-1551); el quart viatge, de l'Índia a la Xina (1552).

Sant Francesc Xavier va recórrer dos cops els set mil quilòmetres de l'Índia a les Moluques; dos cops, els onze mil quilòmetres al Japó, i un cop, els nou mil que hi ha a la Xina, tot això sense afegir el quilometratge de les seves llargues travesses, que va fer en cada missió, anant de port en port, de poblat en poblat i d'illa en illa. En total més de setanta mil quilòmetres de recorregut, és a dir, quasi dues voltes senceres a la terra.

Aquells viatges no eren ni de plaer ni de descans, eren sota l'afany de voler obrir camins per portar

Sant Francesc Xavier, pelegrí de l'Absolut

Nirma Sarah

Basilica del Bon Jesús a Goa (Índia), on es venera el cos de sant Francesc Xavier.

el preciós missatge de l'Evangeli. Així, sant Francesc Xavier aprenia les llengües i preparava la gent local per rebre el catecisme i ho feia d'una forma didàctica i agradable, amb cançons rimades, que van ser conservades per les poblacions tal com els les va ensenyar el sant, segons està documentat.

Hi ha un lloc al sud de l'Índia on la presència del sant és recordada i venerada. S'hi troba el seu cos.

Aquells viatges no eren ni de plaer ni de descans, eren sota l'afany de portar el preciós missatge de l'Evangeli

Es tracta de Goa, que en el temps de més esplendor era anomenada «la nova Roma» per la bellesa del lloc. Allà expliquen tot el que va fer amb tant amor sant Francesc Xavier: després de treballar tot el dia, acostumava a passar les nits a l'hospital al costat dels malalts més greus per assistir-los en qualsevol moment, dedicava les tardes a anar a les presons a fer companyia i a escoltar els presoners que es trobaven en condicions terribles. Els diumenges anava a l'hospital de Sant Llätzer a visitar els amics leprosos. Amb tots parlava, escoltant les seves confessions i celebrant la santa missa.

Allà on va anar va complir la seva tasca i davant d'alguna crítica pels seus continus viatges, ell va contestar: «Si jo mateix en persona no visités aquestes terres, no podria conèixer-ne les necessitats. Em mancava l'experiència necessària per donar normes de conducta als Pares, i un dels requisits capitals de la prudència és l'experiència personal.»

JOAN PALLARÈS-PERSONAT
 Historiador
 jpallarespersonat@gmail.com

Notes de toponímia catalana d'arrel religiosa (IV)

Les ermites, que tan sovintegen a Catalunya, sempre tenien uns ermitans que les cuidaven i sovint hi residien, si no a l'indret, a tocar. Aquests ermitans han donat nom a tot un seguit de torrents, serrats o fonts, com la *Cova dels Ermitans*, Caldes de Montbui; *les Oliveres de l'Ermità* a Masllorenç; *Cova dels Ermitons*, Sales de Llierca; *Coves de l'Ermita* o *L'Ermita*, Ulldecona; *Font de l'Ermita*, Flix; *Ca l'Ermità*, Conesa, la Torre de Claramunt; *Pla de l'Ermità*, Vilanova d'Escornalbou; *Serra de l'Ermita*, Vilaverd; *Coll de les Ermites*, Badalona; *l'Ermiteta*, Cornudella de Montsant. Naturalment no consignem els centenars d'ermites arreu de Catalunya amb l'afegit de l'advocació a qui estan dedicades, que tot sovint donen nom a una partida i que potser ningú no s'ha atrevit mai a censar.

Si tots els pobles tenen la seva església, amb la seva plaça o carrer de l'Església, en canvi en la toponímia fora terme és poc corrent; tenim, però, el *Barri de l'Església* a Vilopriu, *L'Església Vella* a Alcoletge, *Serrat de les Esglésies* a Avinyó o el *Veïnat de l'Església* a la Roca del Vallès, a Sant Gregori i a Sant Aniol de Finestres.

Alguna congregació religiosa

també figura a la toponímia, *Mas del Caputxí*, Caseres; *Barranc dels Caputxins*, Baix Ebre, però no hem trobat més referències a altres ordes; *El Temple* referit a l'orde és un barri de Tortosa, també trobem el nom a Santa Maria de Palautordera i *el Temple* és un casal d'Aiguaviva, el *Turó del Temple* a Esplugues de Llobregat.

Altres dedicacions religioses també hi tenen cabuda; *la Torre del Llec* és a Miralcamp, o els paborde, responsables de les confraries, tan importants en temps passat, com *la Muntanya del Paborde* a Alp; *la Paborderia*, indret de Castelló d'Empúries i *la Pabordia de Caselles* a La Fonollosa; *La Torre dels Padres* a Bell-lloc d'Urgell i amb el nom d'*Els Padres* és coneguda l'escola fundada per sant Josep Manyanet a l'antic poble de Sant Andreu de Palomar o la *Torre del Pare Mariano* a Santa Margarida de Montbui.

Les religioses tenen també ressò a la toponímia. L'exponent més clar és *Vallbona de les Monges*, que fa referència al monestir de Vallbona, que originà el poble al seu voltant, on també hi ha la *Serra de les Monges*; la *Cova de les Monges* és a Sales de Llierca, el *Barranc de les Monges* al Baix Ebre, la *Caseta de les Monges* a Olius, l'*Estany*

de les Monges a la Vall de Boí, la *Font de les Monges* a la Selva del Camp, *Mas de les Monges* a Reus, *Torre de les Monges* a Alàs i Cercs, *Tuc de les Monges* a Naut Aran i *Turó de les Monges* a Alella. Igualment, qualsevol escola religiosa regentada a Catalunya per religioses sol anomenar-se *Les Monges* o, algun cas, *les Hermanes*, tal com hem dit que alguna de religiosos s'anomena popularment *els Padres* o *els Hermanos*, utilitzant en tots dos casos un castellanisme.

Encara, i referent a les monges, en singular o en plural, podem afegir la *Serra* i el *Turó de la Monja* a Castellolí, o la *Torre de la Monja* a Bellví, el *Revolt de les Monges*, a Vallvidrera, Barcelona, que recorda un dels episodis de màxima crueltat del 1936.

Joan Pallarès

Catalunya està poblada de petites ermites. A la imatge, l'ermita de Santa Anna, prop del santuari del Far. Any 2007.

L'elefant asiàtic s'està extingint a causa de la caça furtiva.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

El comerç il·legal d'animals salvatges és una plaga que cal combatre

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Si us preguntessin quin és el delicte que ocupa el primer lloc en l'escala del crim organitzat que cal vèncer, crec que no dubtaríeu a respondre que és el narcotràfic. Sí, senyor, teniu raó. I quin crim ocupa el segon lloc? Em sembla que també seríeu la majoria a dir-me que és la venda d'armes, i amb encert. Però ja no hi hauria tanta unanimitat en la pregunta pel tercer lloc. Doncs bé, us diré que molts dels experts en el tema responen amb gran coincidència que és el mercat il·legal d'animals salvatges. Així ho han mostrat les estadístiques fetes. I és que, de debò, la cosa té molta importància.

I d'on ve la importància d'evitar que es venguin animals salvatges? Molts em direu: perquè de vegades són espècies que ja es troben en perill d'extinció, o bé bastant amenaçades, i des del punt de vista de l'ecologia no convé que es perdin, és clar. Cert, també teniu raó, això és un motiu que cal tenir en compte, però no és l'únic. Pel que fa a aquest punt, podem citar l'elefant asiàtic, el pangolí, el tigre de Bengala i el ximpanzé, entre altres espècies, principalment exòtiques, que s'estan extingint per culpa, en gran part, de la caça furtiva que es fa per tenir-ne exemplars o bé

per aprofitar les seves pells o altres peces d'ells. Podríem citar moltes històries al respecte. Només us diré que un 60% de les exòtiques passa per Espanya i que el comerç no cessa, encara que només un 10% dels animals caçats arriben al seu destí.

I quin és l'altre motiu pel qual cal evitar aquest comerç? Evitar pandèmies! Us sorprendrà si us dic que he trobat escrit que més del 70% de les noves malalties són d'origen animal. La que ara ens afecta mundialment, la del Covid-19, es veu ben clar que ha sorgit d'alguna bèstia. S'ha posat com a més probable el pangolí, que rebé el virus d'uns ratpenats. Però tenim certes de l'origen d'altres epidèmies: la sida d'un goril·la, l'Ebola d'uns ratpenats, la MERS d'uns camells, i no cal dir la grip aviària o la porcina, com ja ho diu el nom que tenen. Ara el Covid-19 ens ha estat un toc d'atenció molt fort. És l'oportunitat de regular bé aquest comerç d'animals salvatges per evitar el risc de noves pandèmies. Cal que els governs procurin que desaparegui aquest comerç si es vol preservar la salut de la humanitat.

Poc hi podem fer nosaltres, oi? Però almenys prendre consciència del problema.

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**
Arxiver dels Caputxins

**TRADICIONS
GASTRONÒMIQUES (4)**

Escudella amb carn d'olla

Del conjunt de plats més tradicionals de la nostra cuina destaca l'escudella amb carn d'olla que, en alguns indrets, se'n diu *bullit* i en altres «escudella barrejada», essent, aquesta, una menja molt estimada pels catalans, especialment en temps hivernal, car és un plat que harmonitza molt bé els productes de l'hort amb els del corral.

D'aquest plat català hi destaca la típica «pilota», que és una mena de mandonguilla grossa afaiçonada en forma de meló pastada amb carn picada de porc i de vedella, ou batut, molla de pa, all i julivert, i que s'enfarina una mica abans de tirar-la a l'olla. Un cop cuita la pilota, es talla en rodanxes que són repartides entre els comensals.

A dins de l'olla hom hi posa, juntament amb la pasta o arròs, tota mena d'hortalisses de temporada, com ara api, pastanaga, ceba, nap, col, xirivia (més recentment, la patata) i, sobretot, els cigrons, la botifarra negra i blanca, ossos de l'espina vedella i ossos de pernil i menuts de gallina o de colomí, segons la comarca, estació de l'any i gustos familiars o tradicions conventuals. Actualment l'escudella amb carn d'olla se sol menjar en temps hivernal pel fet de ser un plat fort, però fins no fa gaires anys se'n menjava tot l'any, ja que ajudava a recuperar els nutrients perduts amb la suor del treball.

Un plat força semblant a l'escudella barrejada és la típica «olla dels caputxins» o *sopa dels pobres*, que els

freres solien repartir quotidianament a la porta dels convents a benefici dels necessitats de les poblacions i dels pidolaires que s'hi trobaven de pas. En una antiga recepta conventual se'ns indica la manera de cuinar-la:

«Posa la olla al foch ab lo caldo, y quan bulli tira-hi algun nap, algun ull de col blanch y de tota mena de verdura, y tot capolat. A més, hi tires castanyas, cascabellitos, prunas, un puny de mongetas y altre de ciurons; y això primer quan sia perbullit, posa-hi també bossins de codonys y cabeças de alls senceras, espècias, y safrà al últim. Y en havent bullit tot assò un quart [d'hora], tira-hi lo arròs y adverteix que, cada lliura de arròs té de correspondrer una maitadella y mitja de caldo, y quan hage que lo arròs bulli, tira-hi els fideus; a no ser que fossen dels més grossos, que en est cas tira'ls-hi ab lo arròs junt, que los fideus fins ab un bull ja són cuits, y per assò no aprofitan posats ab verdura.

Després, al cap de un quart que lo arròs bullirà, treu la olla del foch, y posa-hi lo safrà, y fes que la olla reposi un quart llarch; al cap d'un quart vaja a taula, y mira primer si està entremig de clara y espessa; si és massa espessa tira-hi del caldo que te ha quedat, si és massa clara escorra algo de caldo» (BUB, Ms 1938, ff. 5-6).

A l'article vinent us vull parlar, si a Déu plau, de la llarga pervivència de les cols en la nostra cuina tradicional.

L'escudella amb carn d'olla és un plat que harmonitza molt bé els productes de l'hort amb els del corral.

SOR LUCÍA CARAM

Invulnerables / Una apuesta de éxito contra la pobreza infantil
Plataforma Editorial, 2020, 273 pàg.

Un projecte impulsat per l'entusiasme, el magnetisme i la il·lusió de sor Lucía. Cada pàgina és una invitació a unir-nos en un esforç comú: buscar solucions possibles i globals per garantir una educació integral de qualitat a tots els infants i brindar oportunitats de creixement a les víctimes d'una realitat a la qual no podem girar l'esquena i que hauria de ser prioritat de tots.

LLUÍS DUCH

Parlar de Déu, parlar de l'home
Viena Edicions-FJM, 2020, 222 pàg.

Aquest és el primer dels dos volums que la col·lecció Cristianisme i Cultura dedicarà a recuperar i posar a l'abast els articles que Lluís Duch, un dels pensadors més sòlids i prolífics, va publicar a *Qüestions*. Són escrits a l'entorn de la religió, el cristianisme i els aspectes relacionats amb el llenguatge i els símbols religiosos.

Llibres més venuts el mes de JUNY

JESÚS RENAU

Raimon Algeró Fortuny, S.I.
Claret

FRANCESC MIRALLES

Tot anirà bé
Ara Llibres

PILAR RAHOLA

L'espia del Ritz
Columna

+claret

PILAR RAHOLA

L'espia del Ritz
Columna, 2020, 416 pàg.

La ciutat bull amb milers de persones vinculades al règim nazi, hi ha membres de les SS, espies internacionals, les banderes amb la creu gammada pel centre de la ciutat... I enmig d'aquella Barcelona amb afusellaments al Camp de la Bota, brillava amb llum pròpia un hotel anomenat Ritz on un dia arriba un jueu perseguit a França que fuig per salvar la vida amb els seus músics travessant a peu els Pirineus.

YISHAI SARID

El monstre de la memòria
Club Editor, 2020, 192 pàg.

El protagonista és un historiador israelià que fa de guia als camps nazis de Polònia. Acompanya grups d'adolescents per a qui l'homenatge es resumeix a embolicar-se amb una bandera i fer-se *selfies*, o de turistes que visiten Auschwitz de passada entre l'hotel i el centre comercial. Davant de tant de cinisme, el protagonista assumeix el paper de guardià de la memòria.

CRÍTICA DE CINEMA

JOSAN MONTULL
Salesià

Educadors a la pantalla

Una de les aficions que m'han marcat més la vida és el cinema. Des de petit em sentia fascinat cada vegada que m'asseia davant d'una pantalla i veia desfilant davant dels ulls universos de fascinació i sentit amb els quals vaig aprendre a somiar, a riure i a disfrutar de la diversió, a la vegada que reflexionava sobre la grandesa i la misèria de la persona a través de les grans històries.

El cinema m'ha ajudat a comprendre més el misteri humà i a apropar-me al Misteri de Déu. Com a mostra d'això que dic, un exemple.

Hi ha hagut tres pel·lícules recents que tracten sobre educació i que m'han ajudat a reflexionar sobre la meua vida i el meu compromís educatiu. Són pel·lícules petites, però totes tres molt interessants.

La primera és *Familia al instante* (de Sean Anders. EUA 2018). El film explica la història de Pete i Ellie, una jove parella que no poden tenir fills i que decideixen compartir la seva felicitat adoptant el Juan, la Lita i la Lizzy, tres infants d'entre quatre i catorze anys, que són germans.

La segona pel·lícula és *Mala hierba* (dirigida per Kheiron, un artista li-

banès refugiat. França 2018). El film ens parla d'un estafador de pa sucat amb oli amb un passat difícil que comet petits robatoris amb la seva mare adoptiva i que, per esquivar una denúncia, s'ha de fer càrrec d'un grup d'estudiants problemàtics, amb fracàs escolar i conductes asocials. Aquesta relació els canviarà a tots, als nois i a ell mateix.

I la tercera és *Especiales* (d'Olivier Nakache, Eric Toledano. França 2019). Aquesta és l'última que vaig poder veure, abans de la pandèmia, en una sala comercial. La pel·lícula explica les vicissituds d'en Bruno i en Malik dos amics, un jueu i un musulmà, fidels cadascun a la seva concepció religiosa, que durant vint anys han viscut en un món diferent: el dels infants i adolescents autistes.

En aquests temps de pandèmia, de distanciament social i de prevenció davant la relació; en aquests temps en els quals els educadors ens replantegem com tornarem a ser el que som, com podrem tornar a les escoles, als centres educatius per educar per a la relació...

L'educació no és només una estratègia pedagògica... és una qüestió de fe i, per tant, una qüestió d'amor.

Que meravellós que és assegurar-se davant d'una pantalla i embadalir-te davant d'històries humanes que ens animen a ser millors persones. Els ensenyaments de les bones pel·lícules ens poden ajudar fins i tot a ser educadors de cinema.

AMB BON HUMOR

CRÍTICA LITERÀRIA

La fotografia, memòria històrica

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
Caputxí

Res millor per conservar el que avui anomenem la «memòria històrica» que la fotografia, ja que, tal com afirma una vella dita: «La imatge val més que mil paraules.» El seu autor, l'historiador Jesús Mestre Campi, expert en l'edició de reculls gràfics, ens ofereix a través d'aquesta excel·lent selecció de fotografies —aquelles tradicionals i clàssiques en blanc i negre—, una suggeridora guia que ens condueix, pas a pas, per indrets perduts —o avui massa desfigurats— de la vila de Sarrià i els seus entorns com ara Pedralbes, les Tres Torres o Vallvidrera.

A través de les imatges editades percebem com la mil·lenària vila de Sarrià va néixer i evolucionà a partir del carrer Major —talment una gran «espinada vertebradora»— que contribuï a estructurar-ne el teixit urbà entorn de la part central, amb la plaça Major o de Sarrià on hi ha la parròquia de Sant Vicenç —documentada l'any 987— i, també, la Casa de la Vila; una mica més avall, les botigues i a l'entorn les fèrtils hortes.

Tenen un gran interès per als folkloristes i els estudiosos de les tradicions populars algunes fotografies com, per exemple, aquella de l'any 1898 amb la castanyera del carrer Major de Sarrià (p. 26); la de la Colla de Sant Medir de 1915 (p. 166); la de la matança del porc a

JESÚS MESTRE CAMPI

Sarrià desaparegut
(Col·lecció Catalunya Desapareguda, 80)
Efadós, 2020, 184 pàg.

Can Batllera l'any 1894 (p. 148-149) i, particularment, aquelles expressives imatges de les tasques rurals efectuades a la masia de Can Canet de la Riera (anys 1895 i 1932 a les p. 122-123).

Mereixen una atenció especial les fotografies de l'antic convent de caputxins de Sarrià, sobretot, les del monestir de Pedralbes; famós convent de monges clarisses de renom mundial que té, alhora, un origen pairal i reial, ja que l'any 1326 la reina Elisenda de Montcada adquiria el mas dit de «Pedres Albes» i tot el seu domini a un cavaller de Sarrià per tal d'edificar-hi un monestir; on, ben aviat, ja durant el maig de 1327 catorze monges clarisses ocuparen la part acabada del cenobi. És magnífica i irrepetible l'anomenada «fotografia robada» (a les pàgines 108-109), que l'any 1905 feu un expert retratista que immortalitzà un grup de monges fent la lectura i meditació entorn del pou que hi ha al claustre. Les fotografies ens ajuden a perviure fets passats, però no pas pretèrits.

RAUXA

El caçador i la cérvola

La cérvola feia anys que fugia del caçador que l'encalçava. No és estrany que volgués evitar aquella persona misteriosa, la presència de la qual sempre presentia. Quan encara era un cervatell havia rebut una ferida al pit d'aquell expert caçador, i li havia deixat una cicatriu. Guardava una memòria exacta del moment en què aquella punta de fletxa esmolada, apareguda inesperadament del no-res, se l'hi havia clavada al cor. Sabia, encara que ni ella mateixa s'ho explicava, que la nafra continuava viva, que aquell fet no pertanyia tan sols al passat.

L'espant d'aquella topada dramàtica i la inèrcia del ramat l'havien dut a esquivar contínuament la presència que l'assetjava, i que intuïa molt poderosa. S'havia convençut que faria com la resta de cérvols: reposar en prats verds, vora un rierol o a l'ombra dels arbres a l'hora de la migdiada. Però així que passava el temps s'adonava que no en tenia prou amb l'herba fresca, i que, en realitat, s'havia passat la vida fugint; tot volent cercar el repòs, era precisament això el que no acabava de trobar. Fins que un bon dia va prendre consciència que només reposaria de debò si es lliurava al caçador. Aquella decisió tan absurda era l'única que podia omplir de sentit la seva vida errant. Va girar cua i es va encaminar lentament cap un lloc amagat del bosc, on sabia que ell l'esperava. No era la demència el que l'empenyia a fer aquell camí, ni tampoc la valentia. Una felicitat petita, com una flama juganera dins del cor, era el que la guiava. Prendre aquella direcció li reobriria la ferida, sens dubte, però tenia la certesa que s'encaminava cap a aquell que la faria reposar en uns altres prats, veritablement deliciosos.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

COVID

El **diumenge 26 de juliol**, a les 19.00, missa funeral per les víctimes del coronavirus a la basílica de la Sagrada Família, presidida pel cardenal Joan Josep Omella.

CONCERT

El **dimarts 28 de juliol**, a les 20.00, concert *Diàleg entre dues èpoques* amb Daniel Claret (violoncel) a la casa d'espiritualitat Sant Felip Neri de Barcelona. Reserves: info@casa-espiritualitat.barcelona.

TAIZÉ

El **divendres 31 de juliol**, a les 20.00, pregària contemplativa amb cants de Taizé a la cripta dels Caputxins de Pompeia (av. Diagonal, 450 - Barcelona).

SANT PERE DE LES PUEL·LES

Del **dilluns 24 d'agost al dissabte 29**, recés *Jesús, qui dius que ets?*, resseguint l'evangeli de Joan al monestir de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona (tel. 682 705 003), amb Conxa Adell.

Lleida

COVID

El **diumenge 26 de juliol**, a les 18.00, la catedral de Lleida acull un funeral per tots els difunts de Covid-19 a la diòcesi.

MUSEU DE LLEIDA

El **diumenge 2 d'agost**, a les 11.00, visita dramatitzada *Maymuna, memòries d'una morisca lleidatana*. Reserves: tel. 973 283 075.

Sant Feliu de Llobregat

HISTÒRIA

El **diumenge 2 d'agost**, a les 12.00, visita guiada per conèixer la Piera medieval. Reserves: www.anoiapatriamoni.cat.

Solsona

SANTUARIO DEL MIRACLE

Del **diumenge 30 d'agost al divendres 4 de setembre**, activitat *El mantell d'Elies. L'espiritualitat monàstica per a tothom*. Inscripcions: casespi.miracle@gmail.com.

MUSEU COMARCAL I DIOCESÀ DE SOLSONA

El museu ofereix l'activitat familiar *Agafa la guia de paper i investiga!*, relacionada amb l'exposició *El Solsonià. Viure i morir en el neolític mitjà*. Reserva prèvia: tel. 973 482 101.

Tarragona

CATEDRAL

El **diumenge 26 de juliol**, a les 18.00, missa a la catedral de Tarragona per les víctimes de la pandèmia del Covid-19. Presideix l'arquebisbe Joan Planellas.

Terrassa

SANT JAUME

El **diumenge 26 de juliol**, a les 13.00, Mons. Josep Àngel Saiz presideix la missa a l'església de Sant Jaume al Pla de Bonaire de Terrassa amb motiu de la festa titular.

CORONAVIRUS

El **diumenge 26 de juliol**, a les 20.00, Mons. Josep Àngel Saiz presideix la missa a la catedral de Terrassa amb motiu de la jornada pels afectats per la pandèmia.

Urgell

PATRIMONI

El **dilluns 27 de juliol**, a les 21.00, visita a Santa Eulàlia d'Encamp (Andorra) i Museu d'Art Sacre. Reserves: tel. 376 833 551.

CISTER

Cada **primer diumenge de mes** el monument cistercenc de Santa Maria de les Franqueses (Balaguer) s'obre d'11.00 a 14.00. Reserves: tel. 973 445 194.

Vic

COVA DE MANRESA

Del **dilluns 10 d'agost al dissabte 15**, exercicis espirituals amb Jon Sagastagoitia, s.j. Inscripcions: tel. 938 720 422.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè les famílies siguin acompanyades amb amor, respecte i consell

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions

Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

/catalunyacristiana

@catcrist

catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Jordi Callejón, Agustí Codinach, Montse Font, Antonio Gil, Joan Guiteras, María Lozano, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Josan Montull, Francesc Nicolau, Quique, Joan Pallarès, Jesús Renau, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Josep Ruaix, Jordi Sànchez, Rafael Serra, Lluís Serra, Valentí Serra, Sebastià Taltavull, Joan Maria Vernet, Bàrbara Virgil, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

CARME MUNTÉ

Els jesuïtes de la Província d'Espanya han posat en marxa el projecte Servir Junts Estiu 2020 (SJV2020) amb l'objectiu de sortir a l'encontre de les persones i col·lectius més castigats arran de la crisi social i econòmica provocada pel Covid-19. El jesuïta Antonio Ordóñez, consiliari del Casal Loiola, és el coordinador de la campanya SJV2020 a Barcelona. Més informació: www.sjv2020.es

Servir Junts Estiu 2020. Com es cou la idea?

És una iniciativa dels jesuïtes de la Província d'Espanya, a la qual pertany la plataforma de Catalunya. En concret, a Catalunya hi haurà activitats a les ciutats de Barcelona, Badalona, l'Hospitalet, Sant Cugat i Lleida. Davant la crisi social que representa per a tots el Covid-19 i les seves repercussions, la Companyia de Jesús decideix donar respostes locals en comptes de fer-ho a altres nivells. Normalment, a l'estiu, joves i grans del nostre entorn participen en activitats d'acció social que responen al binomi fe/justícia que caracteritza la Companyia de Jesús. Davant la contemplació de la realitat a les ciutats, i conscients de la impossibilitat de viatjar a altres països o altres realitats del territori nacional, hem decidit no atendre voluntariats externs i centrar-nos en allò local per donar resposta a les necessitats més properes.

Es faran diferents iniciatives a partir de 4 ítems: Creure, Acompanyar, Cuidar, Donar Vida.

Cadascuna d'aquestes claus no es pot separar. Són totes en conjunt les que creen una possibilitat de servei cristià. Tot això per donar vida on sembla que el Covid-19 només ha portat mort. Compartir espais de fe, d'acompanyament i de cura ens portarà a tots els que formem part de SJV2020 a donar vida. A imitar Jesús. Aquest donar vida és el que es pretén amb tot el projecte.

En el moment actual, quina és la importància de la col·laboració de tota la societat: Església, administracions, entitats socials...?

De les grans crisis només se'n

El jesuïta Antonio Ordóñez coordina la campanya Servir Junts Estiu 2020 a Barcelona

«Ens centrem a donar resposta a les necessitats més properes»

surt creant un teixit social múltiple i divers que ajudi a arribar a tots els racons de la societat. Unificar recursos requereix un seguit de lideratges en cadascuna de les parts per portar a terme aquesta col·laboració. Les entitats socials han de tenir la capacitat de posar en joc els seus recursos amb altres i activar la filantropia. L'Església ha de saber activar la fraternitat. L'administració ha d'atendre allò que és comú i tenir cura de tots. Seria absurd deixar de col·laborar amb l'Església o institucions de caràcter civil per interessos partidistes o polítics. Allò de tots ha de servir per tenir cura dels qui més ho necessiten. Església, institucions socials i administració som responsables, hem de donar resposta a aquesta realitat. SJV2020 intenta posar d'acord alguns d'aquests elements

del teixit social per estar al costat dels qui ara més ho necessiten.

Els joves han de ser protagonistes d'aquest Estiu 2020?

SJV2020 va dirigit a un determinat tipus de joves: aquells que tenen capacitat de sortir de la seva zona de confort i comoditat i posar-se en disposició de servei. Animar aquests joves passa per fer una proposta clara de temps, llocs i maneres d'estar, i convidar-los a discernir què volen fer amb el seu temps. Els que estan disposats a servir s'activen de seguida. La nostra responsabilitat com a adults ha de continuar sent la de plantejar-los maneres d'estar en la societat que ajudin a canalitzar aquest desig de servei, creant una cultura de l'elecció. Decidir i servir. Però decidir amb criteris evangèlics. És a dir, estimar i servir.

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

Ruth travel

INFORMACIÓ I RESERVES:

Tel. 93 4673244

info@ruthtravel.es / www.ruthtravel.es

DEL 5 AL 14 D'AGOST

RUTA XACOBEA DEL CANTÀBRIC (autocar)

DEL 19 AL 26 D'AGOST

SUISSA: Natura i tradicions dels Alps

DEL 16 AL 23 DE SETEMBRE

BULGARIA: Monestirs i cultura

DEL 21 AL 28 DE SETEMBRE

LÍBAN: la perla d'Orient

DEL 28 DE SETEMBRE
AL 5 D'OCTUBRE

LA TOSCANA Itinerari d'art i gastronomia

DEL 23 AL 30 DE NOVEMBRE

PEREGRINACIÓ A TERRA SANTA

DEL 5 AL 10 D'OCTUBRE

PELEGRINATGE MARIA AL SANTUARI DE GUADALUPE
(Extremadura)

DEL 4 AL 8 DE DESEMBRE

RUTA DELS PESSEBRES DEL TARENTINO

DEL 11 AL 14 DE DESEMBRE

PESSEBRES DE PRAGA

NOTA: Tot el contingut dels nostres viatges ha estat adaptat i actualitzat, seguint els protocols establerts contra el COVID-19, per tal d'oferir als nostres viatgers la màxima seguretat.

Ara, més que mai, cal viatjar amb bona companyia i amb els millors professionals. Club + Amics i Ruth Travel continuem al teu costat.

